

АКТИВИЗАМ

социјална
акција

еднаквост

соработка

ПРИРАЧНИК ЗА МЛАДИНСКИ АКТИВИСТИ

учество

обука

млади

инклузија

човекови
права

ПРИРАЧНИК ЗА МЛАДИНСКИ АКТИВИСТИ

СОДРЖИНА

ВОВЕД.....	4
ПОДГОТОВКА НА ОБУКА.....	17
СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОБУКА.....	24
ПО ОБУКА.....	32
ВЕЖБИ ЗА ОБУКА.....	34
ПОИМНИК.....	73
КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА.....	75

Наслов:

Прирачник за младински активисти

Издавач:

Connecting Natural Values and People
Foundation

Мрежа за рурален развој на Република
Македонија

Автор(и):

Антонио Даниловски

Поддржано од:

Европска Унија преку проектот Младите
од руралните средини за интеграција на
Македонија во ЕУ

Година на издавање:

2018

ВОВЕД

Драги активисти, млади луѓе

“Never doubt that a small group of thoughtful, committed citizen can change the world. Indeed, it is the only thing that ever has.”

- Margaret Mead

За време на мојата прва година на факултет, се вклучив во кампања за собирање на средства за дечко кој студираше со мене, со што главната цел ни беше да му обезбедиме инвалидска количка со која ќе можеше да се движи. Секој ден поминував часови правејќи муабет со луѓе кои сметав дека може да влијаат при обезбедување на количката. Поминував часови со разни луѓе и се повлекував со една мала група студенти што учеа тактики за организирање и разговаравме за акции како би можеле да придонесеме за побрзо собирање на самите средства. Мај 2007 година, по поминати 6 месеци одржавме средба со фамилијата на дечкото на кого сакавме да му помогнеме, кои ни кажаа дека се уште средствата не се собрани и дека ќе мораат да земат заем од банката, кој доколку не им беше одобрен ќе требаше да го откажат својот син од факултет поради енормните трошоци за превоз. После самата средба, над 20 студенти, оние најактивните во целата акција решија дека ќе се откажат од парите за храна на факултетот и ќе поттикнат други студенти да го направат истото, со цел побрзо собирање на средствата. Во текот на следната недела, ги повикавме сите што ги знаевме: студенти, работници, професори, ректор и бизнисмени и им ја објаснивме целосната ситуација. Она што започна како 10 студенти на случајно

кафе во кафетеријата, се претвори во комуникација на повеќе од 100 луѓе, луѓе заинтересирани кои можеа да допринесат за купување на инвалидска количка. На крајот, ние победивме! Директор на компанија во Македонија, во тоа време се согласи да издвои средства од својата компанија со тоа што ќе го покрие делот кој ни недостасуваше за купување на електричната инвалидска количка. За првпат видов како моите постапки и активностите на моите врсници можат да влијаат. Видов како изградивме заедница, како го претворивме состанокот од 10 луѓе, на 100, и како на крајот стававме доволно притисок врз администрацијата на кампусот и Министерството за образование и Министерството за труд и социјална политика со цел да ја подобрат инфраструктурата за лицата со инвалидитет. Преку ова искуство, сфатив дека креирањето промени бара повеќе од информирање и едукација на јавноста, а и на оние кои се на власт. Со други зборови, научив што значи да се биде организатор на заедницата и активист.

Овој прирачник има за цел да ви овозможи алатки за како да станете активист и да бидете организатор на заедницата и да добиете вистинска промена во животот на членовите на вашата заедница, вашата држава. Како посветена млада личност, можете да го промените светот и овој прирачник ќе ви даде некои од вештините за да го направите тоа.

- Антонио Даниловски

ЗА ПРИРАЧНИКОТ

Овој прирачник е создаден за да им помогне на фасилитаторите, обучувачите и експертите кои работат на младински активизам, да дизајнираат и реализираат програма за младински активизам на млади луѓе кои се заинтересирани да направат промена во својата општина, град, па и држава. Оваа креирана програма за спроведување на обука е програма за општествено лидерство што го промовира меѓукултурниот дијалог и општествените одговорности како клучни лидерски компетенции во 21 век. Постоенето на младински организации, организации за млади, па и фондации кои работат со млади придонесуваат за зголемување на свеста на младите луѓе за нивната проактивност и ги охрабруваат младите да се борат за своите права и обврски. Прирачникот е поделен во пет дела: Вовед во младински активизам, подготовка на вашата работилница, спроведување на вашата работилницата, вежби за вашата работилница, планирање и спроведување на социјална акција.

Постои еден главен мотивирачки фактор кој ги тера младите на поголема порактивност, а тоа е волјата и страста да го променат светот на подобро. И додека тие се обидуваат да го постигнат ова за светот, активизмот всушност ги менува на подобро. Да се биде млад активист ве учи како да се биде подобра личност. Тоа создава одговорни возрасни граѓани кои се корисни за општеството воопшто.

И кога некаде ќе прочитате дека младинскиот активизам ги менува животите, можете да верувате, бидејќи многу млади луѓе кои некогаш земале учество во промена на заедницата преку социјална акција и биле дел од промената денеска се успешни луѓе со социјална одговорност.

Активизмот ве учи како да им пристапите на тешките проблеми без оглед на што го

правите во животот, колку години имате и каде живеете, способноста и волјата за справување со тешки проблеми секогаш се вредни за потрошеното време. Тоа е нешто што води кон личен и општествен напредок. И да се биде активист навистина ве учи да размислите за вакви проблеми и да направите се од себе за да најдете решение или решенија.

За да станете активист, треба да го видите проблемот во светот и да се обидете да дејствувате на начин кој ќе помогне да го поправите. Потребна е навистина сложена анализа и затоа како активист ве учи како да размислувате за тешки проблеми, принудувајќи да вежбате вештина одново и одново.

Младите луѓе мора да имаат можност да водат промени во нивните заедници. Со овој прирачник ќе им се понудат начини и алатки како да ја остварат таа промена полесно.

“УЧЕСТВОТО НА МЛАДИТЕ ЛУЃЕ ИМА ЛОГИКА, НЕ САМО ЗАТОА ШТО Е НИВНО ЗАГАРАНТИРАНО ПРАВО, ТУКУ ЗАТОА ШТО Е КОРИСНО, ЕДУКАТИВНО И ПРАВЕДНО.”

- цитирано од Дакал

ЗА ПРОЕКТОТ

“Младите од руралните средини за интеграција на Македонија во ЕУ,, е проект кој е дизајниран за да ги поттикне младите од руралните средини и граѓанските организации од Источниот и Југоисточниот плански регион во Македонија да придонесат во демократските процеси на владеење вклучувајќи ги сите засегнати страни како и поттикнување на граѓанското учество и приспособување кон предизвиците за интеграцијата во ЕУ. Извештајот за Младите на ЕУ во 2015 ја потенцира важноста за учеството на младите во процесот на придружување во ЕУ и развојните процеси во земјата. Воедно, ЕУ ги охрабрува земјите да создадат еднакви можности за образование на младите и на пазарот на трудот, да го промовираат граѓанскиот активизам, социјалната вклученост и солидарноста помеѓу младите. Донатор на проектот “Младите од руралните средини за интеграција на Македонија во ЕУ,, е директно Европската Унија. Како целни групи во проектот се:

- Ученици од руралните средини од Источна и Југоисточна Македонија
- НВО од Источна и Југоисточна Македонија
- Млади луѓе, жители од руралните средини во Источна и Југоисточна Македонија
- Локални и национални институции кои ќе имаат корист од постигнатите резултати на проектот.

Партнери на проектот се:

- Connecting Natural Values & People Foundation
- Мрежа за рурален развој на Македонија
- Мрежа за рурален развој на Хрватска
- Мрежа за рурален развој на Србија

Проектот опфаќа 5 работни пакети со кои е предвидено остварување на целите на самиот проект и тоа:

Работен пакет 1:

Градење на капацитетите на младите во руралните средини;

Работен пакет 2:

Подигнување на свесноста кај младите од руралните средини;

Работен пакет 3:

Поттикнување на младинскиот активизам кај младите од руралните средини;

Работен пакет 4:

Формирање на Регионална Младинска Платформа;

Работен пакет 5:

Подобрување на дијалог.

ЗА ОРГАНИЗАЦИЈАТА

ЦНВП

ЦНВП се фокусира на градење на позелена економска средина. Таа користи анализа базирана на докази за да ги подобри одржливите средства за живеење на руралните заедници и граѓанското општество погодени од тековниот процес на еколошка и климатска промена. Зајакнувањето на капацитетите на ЦНВП опфаќа: одржливо управување со шумите; климатските промени, управувањето со животната средина и природните ресурси; агро-рурален развој; обновлива енергија и управување со отпадот, вклучувајќи прекугранично загадување на водата; мобилизација на заедницата, граѓанско општество и управување; како и прашања поврзани со европското пристапување и прашања поврзани со политиката. ЦНВП има изградено меѓународна репутација како доверлив партнер и обучувач. Таа работи со јавниот сектор на локално и национално ниво со цел да дизајнира, развие и имплементира политики во рамките на севкупната рамка за реформа на јавната администрација, мониторинг врз основа на резултати и перспектива за пристап во ЕУ. ЦНВП се поврзува со граѓански организации, помагајќи им да бидат поефективни во застапувањето на нивните интереси преку подобрување на дијалогот и лобирање на носителите на одлуки и засегнатите страни од јавниот и приватниот сектор. ЦНВП им помага на своите партнери да ги исполнат стандардите за најдобри практики за стандарди кои важат во ЕУ.

Мрежа за рурален развој на Република Македонија

Сојузот на граѓански здруженија „Мрежа за рурален развој на Република Македонија“ – „МРР на РМ“, е основан во март 2010 година во Скопје, како движење организирано на национално ниво, со цел да им се даде глас на руралните заедници во Република Македонија. Целта на МРР на РМ е да се демонстрира структуриран пристап кон мобилизација на руралните заедници, за тие да станат посилни застапници на локалниот развој и да учествуваат во руралната политика на локално, регионално, национално и ниво на ЕУ. Ова опфаќа воспоставување ефикасна соработка и взаемна помош помеѓу поединци и организации во руралните области, со цел обезбедување ефикасно претставување на потребите, гласот и интересите на руралното население, како и обезбедување проток на информации помеѓу владините и невладините тела на сите нивоа. Воспоставувањето на рурална мрежа во Македонија е јасна и конструктивна идеја, заснована на цврста основа од луѓе и знаење, која што се создаде преку спроведување активности налик на LEADER, а кои што беа поддржани од страна на Програмата за поддршка на советодавните услуги во земјоделството во Македонија (МААСП), финансирана од страна на Шведската агенција за меѓународен развој (Сидра) во изминатите три години. LEADER значи „Врски помеѓу акциите за рурален развој“ и претставува метода на иницирање и спроведување рурален развој во локалните рурални заедници.

КОНТЕКСТ

Денес луѓето и државите се повеќе поврзани од кога било досега. Патување, миграција, социјални мрежи и развиена технологија значи дека секојдневно се повеќе се среќаваме со различни личности со различни културни позадини во нашите држави, места на живеење, додека интернационално се среќаваме со цели системи и проблеми како што се климатски промени и економска криза, овие две дијаметрално различни работи само ни покажаа дека социјално локалните акции можат да имаат влијание врз луѓето илјадници километри подалеку од нас. Поврзаност со други заедници може да донесе позитивни промени во нашиот секојдневен живот и нови можности. Сепак, секојдневното комуницирање и споделување на различни ставови со различни луѓе може да допринесат до зголемување на конфликтните ситуации и да ја зголемат нееднаквоста во заедниците каде што живееме. Во овој контекст предизвикот за лидерите е да се почитуваат и да се вклучат различни култури и заедници за долгорочна корист од сите. Преку продлабочување на разбирањето на заедниците и системите во кои сите ние припаѓаме треба да ги вреднуваме сите потреби на сите кои не опкружуваат и да ги почитуваме сите ставови без разлика на позадината со која доаѓаме. Како млади активисти мора да се сфати моментот дека сите живееме заедно во една голема заедница и сите сме дел од таа заедница.

Поттикнувањето на младите луѓе да се вклучат мирно во развојот на општеството може да допринесе само кон подобро утре, и може да допринесе за поголема свест и одговорност од самите млади луѓе.

МЛАДИНСКО УЧЕСТВО?

Организирањето е процес на градење на моќ како група и користејќи ја оваа моќ создаваме позитивни промени во нашите животи. Во текот на последните неколку години историја, активистите и луѓето проактивно вклучени одиграа клучна улога во решавањето на проблемите кои ги таргетираа младите. Од движењето за граѓански права, студентски организирања, средношколски организирања, па се до влијание до менување на некои закони и правилници, активистите се здружија, беа создадени нови стратегии и изградена колективна моќ за трајни промени. Организирањето има моќ и може да придонесе кон менување на актерите кои ја поседуваат таа моќ. Моќ е способноста да ги контролираме нашите околности и да направиме работите да се случат со побрзо темпо од вообичаеното. Секој има моќ во себе, моќ да донесува одлуки, да постапува, да размислува, да создаде. Сепак, не сите имаат еднаква моќ да ги направат работите да се случат надвор од сопствениот живот поради нееднаквост на ресурси и овластувања. Сепак, ние може да ја градиме сопствената моќ и моќта на нашата заедница преку колективно организирање. Колективната моќ е моќта што ја има групата работи заедно со заеднички интерес во постигнување на целта. Понекогаш мислиме дека ако нашата причина е правиот избор, ние ќе можеме лесно да победиме без никаква одлучувачка моќ. Можеме да мислиме дека ако носителите на одлуки го разбираат проблемот тогаш и тие заедно со нас ќе дејствуваат. За жал, во повеќето случаи, дури и ако сме во право, и оние кои се на власт или носителите на одлуки го знаат проблемот не подразбира посветување и решавање на истиот. Тоа е затоа што тие се под притисок од страна на другите да не дејствуваат. Повеќето социјални акции ќе бараат од вас да биде целосно посветување и одвојување на време за спроведување на целосен

социјален план. Организирањето само по себе е под притисок поради пречките со кои секојдневно се соочуваме, како на пример пронаѓањето на ресурси со кои ќе можете да ги постигнете тие промени. Ова може да значи дека ви се потребни гласовите на членовите од вашиот студентски совет; влијанието на социјални медиуми; верност на личност со моќ; или тоа може да значи градење поддршка од толпата што обично подразбира директна акција (како што е протест). Мора да идентификувате се што ви е потребно, а потоа да дознаете како може да направите промени. Овој прирачник ќе служи како алатка која можете да ја користите за да ја направите таа промена во вашата заедница. Овој прирачник ќе ги помине чекорите за развој на план за креирање на социјална акција што вклучува поставување на цели и воспоставување барања, анализа на клучните чинители, градење моќ, и како да ја искористите моќта која ја имате се со цел да ги постигнете вашиот цели.

Формалната вклученост на младите не е доволна за да се утврди дека тие се активни учесници во донесувањето одлуки. Постојат дискусии околу начинот на кој процесот на консултации ќе резултира со ефикасност, а не со краткорочност и со токенизам. Многумина тврдат дека без акција и без соодветен одговор, консултирањето на младите, парадоксално, може да доведе до разочараност, до цинизам или до апатичност (e.g. Prout 2001). Гласот на младите, преку соодветни примери, може да се прикаже преку континуум. Така, на едната страна на континуумот би се нашол пасивен ученик, кој само по потреба е вклучен од другата страна, додека на спротивната страна на континуумот е ученикот, којшто е иницирачки фактор во поставувањето барања (з.а. Дејвид-Истонова системска теорија) (Fielding 2004, цитиран од Whitty и

Wisby, 2007). Најчесто користена рамка за илустрација на овој спектар е „скалата на партиципација“ на Роџер Харт (Hart 1992, цитиран од Whitty и Wisby, 2007.), која е прикажана во табелата подолу. Скалилата го симболизираат степенот на контрола што младите го имаат врз процесите на носење на одлуки во заедниците каде што живеат. На едниот крај, Харт ги позиционира „манипулацијата“, „декорацијата“ и „токенизмот“. Во овие ситуации, младите се само преносители на пораките на возрасните преку претставници кои треба да застапуваат однапред дефиниран став или интерес (но не сопствениот), со што се добива впечаток дека младите имаат глас. Младите се користат само како извор на информации, консултирани со цел да се изврши контрола врз нив или, пак, да се издејствува нивна согласност. На другиот крај на континуумот се позиционирани активности кои се состојат од повисок степен на консултативност, каде младите се вклучени со цел да дадат придонес. Највисокиот степен на учество е претставен преку ситуација каде младите сами иницираат одреден процес и ги канат останатите засегнати страни да им се придружат во процесот на донесување одлуки.

СТЕПЕН УЧЕСТВО	НА	Младите иницираат, одлуките се донесуваат заедно со останатите засегнати страни.	Младите имаат идеи, го креираат проектот, ги канат останатите да земат учество во процесот на донесување одлуки.
		Младите иницираат и управуваат.	Проекти или идеи директно иницирани од младите луѓе, возрастните може да се вклучени за да ја дадат потребната поддршка, но проектот може да биде реализиран и без нивна интервенција.
		Возрасните иницираат, одлуките ги носат во консултација со младите.	Процесите се иницирани од страна на возрасните, но младите се поканети при носењето одлуки и преземаат одговорност како рамноправни партнери.
		Консултирани информирани и	Проекти кои се иницираат и спроведуваат од страна на возрасните, додека пак млади луѓе даваат совети и предлози и се информирани како овие предлози придонесуваат за конечните одлуки или резултати..
		Назначени, информирани но	Возрасните одлучуваат за проектот, младите се назначени како волонтери. Младите го разбираат проектот, знаат како се одлучува и знаат кој одлучува за нивното вклучување и зошто.
НЕУЧЕСТВО		Токенизам (формално, не суштинско вклучување на младите)	Младите луѓе имаат некои улоги во рамки на проекти, но тие немаат реално влијание врз било кои одлуки. Постои лажна слика (намерно или ненамерно) дека младите луѓе учествуваат, кога всушност тие немаат никаков избор за она што го прават и како тоа го прават.
		Декорација	Младите луѓе се потребни во процесот за да ги претставуваат младите како обесправена група. Тие немаат значајна улога, но, како и секоја декорација, ставени се на видно место во рамките на еден проект или организација за да можат лесно да бидат забележани од надворешноста.
		Манипулација	Младите луѓе се поканети да земат учество во проектот, но тие немаат реално влијание врз одлуките и исходите. Всушност, нивното присуство се користи за да се постигнат некои други цели како на пример победа на локалните избори, давање на подобра слика за една институција или обезбедување на некои екстра средства од институции за поддршка на учеството на младите.

ЦЕЛИ

Овој прирачник како главни цели кои се предвидени е да се постигнат преку спроведување на обуките и креирање и спроведување на социјалните акции е да поттикне општествена социјална одговорност и развој на заедниците преку градење на доверба во и помеѓу заедниците и низ клучните чинители во целиот процес. Исто така преку планот за креирање на социјалните акции овој прирачник има за цел да ги мотивира членовите на заедницата да преземат одговорност за нивните социјални потреби, вештини и искуство. Целите ќе се постигнат преку:

- Едукација на поединците да ги изразат и преговараат за своите потреби во општеството;
- Подобрување на способноста на поединците да ги исполнат своите потреби и потребите на оние од нивните заедници;

Овој прирачник како примарна публика ќе ги таргетира лидерите кои работат со млади луѓе и младите луѓе директно. Тие се луѓе и институции ценети и доверливи во заедницата. Тие можат да вклучуваат граѓански организации, невладини организации, младински работници, обучувачи, фасилитатори, политичари, младински работници, универзитети, училишта, локална и национална влада, социјални претприемачи и уметници. Меѓусекторски вмрежувањето е исто така охрабрено, на пример со бизнис заедницата, медиумите, приватниот сектор. Градење на овие мрежи ја зголемуваат социјалната инклузија, заедницата и отпорноста кон конфликт и социјален развој.

Овој прирачник охрабрува за поттикнување на младинскиот активизам како главен елемент во едно општество. Носењето на одлуки во општеството треба да вклучува млади луѓе. Затоа овој

прирачник ги поттикнува сите обучувачи и фасилитатори, граѓански организации, невладини организации и младински работници, да работат повеќе на полето на младинскиот активизам и младинското вклучување.

ПОЗАДИНА НА УЧЕСНИЦИ

Учесниците кои се вклучуваат во целиот процес, почнувајќи од учество во обуките, па подоцна планирање и спроведување на социјалните акции треба да поседуваат:

- Интерес за стекнувања на нови знаења
- Искуство во локални младински мрежи
- Чувство за еднаквост и спроведување на правда
- Добри комуникациски и презентационски вештини

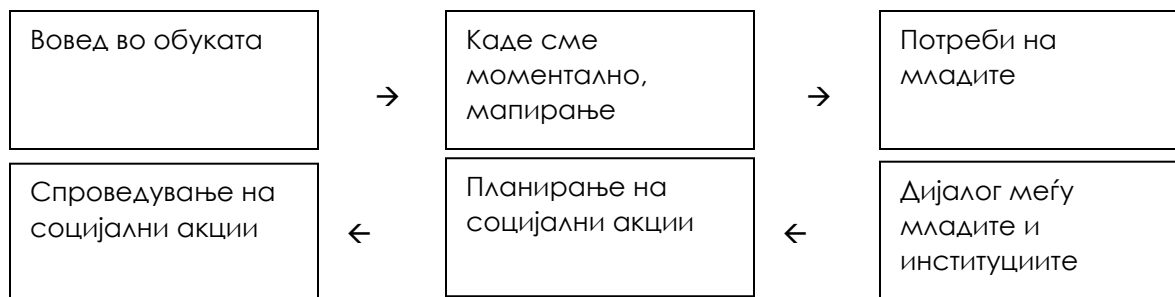
При бирање на самите учесници, битно да се напомене дека овие вештини може да бидат менливи поради локалниот контекст и географската одредница.

ЧЕКОРИ НА ПРОЦЕСОТ НА УЧЕЊЕ

Чекори	Тема	Резултати	Денови
0	Вовед во обуката	<ul style="list-style-type: none"> • Разбирање на обуката • Запознавање • Вмрежување • Тимска работа 	1/2
1	Каде сме моментално, мапирање	<ul style="list-style-type: none"> • Мапирање на моменталната ситуација • Мапирање на засегнатите страни • Ценење на врмежување • Концепт на заедница • Локална и национална заедница 	1/2
2	Потреби на младите	<ul style="list-style-type: none"> • Мапирање на потребите на младите • Мотивирање за приоретизирање на потребите • Себе евалуација 	1/2
3	Дијалог меѓу младите и институциите	<ul style="list-style-type: none"> • Разбирање на дијалог како метод за комуникација • Што е дијалог? • Како се применува? • Принципи на дијалогот 	1/2
4	Планирање на социјални акции	<ul style="list-style-type: none"> • Вештини за планирање на социјални акции • Анализа на мапираните засегнати страни • Идентификација на проблем (по таргетирање на потреби) • Приспособување на план • Пишување на социјална акција • Кризен менаџмент и кризен план • Комуникација 	1
5	Спроведување на социјални акции	<ul style="list-style-type: none"> • Тек на социјална акција • Кризен менаџмент • Комуникација • Резултати 	/

Дијаграмот претставен погоре го претставува чекорите или патувањето за учење на учесниците. Ова патување за учење е различно во сите делови од светот, вака прикажаното е најсоодветно за Македонија во поглед на спроведување на социјални акции.

Целосното патување за учење може да се примени во најмалку 3 денови, но препорачливо е програмата за креирање на социјална акција да биде 4 денови или повеќе. Структурата на планот за учење се одвива во шест фази и секоја фаза е спојлива со претходната и онаа по неа. Секој од чекорите е важен за себе и секој од чекорите е важен во придонесот за целокупната визија на обуката. По работилницата, учесниците треба да работат во своите заедници, организации, училишта и заедно со институциите да придонесат кон подобра социјална акција која ќе биде во корист на заедница и на сите засегнати страни.

Во чекор 0 (Вовед во обуката), обучувачите треба да го посветат вниманието кон објаснување на термините што подразбира обуката и во која насока ќе ја движат самата обука. Овој чекор од патувањето за учење го опфаќа делот каде што вежбите кои ќе се применуваат ќе имаат за цел да направат кохезија во групата, или поточно да користат вежби за запознавање, вежби за запознавање на имињата на

учесниците, вежби за врежување и тимска работа се со цел за поголемо разбирање внатре во тимот и воспоставување на насока на обуката. Во оваа сесија главната цел ќе биде опуштање на учесниците и пренесување на идејата за социјална акција. Учесниците во оваа сесија ја развиваат својата самодоверба и самосвест,

Во чекор 1 (Каде сме моментално, мапирање), учесниците ќе ги стекнат вештините преку вежби како до послено мапирање на сите засегнати страни и како да направат мапирање на сите препораки. Исто така овој чекор го опфаќа и делот што подразбира заедница и што значи заедницата како термин. Од многу големо значење е да се направи дистинкцијата помеѓу локална заедница и заедница на национално ниво.

Во чекор 2 (Потреби на младите), учесниците се фокусираат на мапирање на потребите и проблемите кои ги имаат во заедницата. Од големо значење е во овој чекор да се потенцира улогата на младите во таргетирањето на самите потреби и проблеми, бидејќи овие препораки ќе бидат главните теми во креирањето на социјалните акции. Преку вежби за само евалуација ќе бидат потенцирани сите потреби и проблеми, со тоа што главната цел на обучувачот во овие вежби ќе биде селекција и подредување на препораките по:

- Засегнати страни
- Област
- Возраст

Во чекор 3 (Дијалог меѓу младите и институциите) главниот акцент се става на комуникацијата меѓу младите и институциите или поточно како преку дијалог младите да ги искажат своите ставови до институциите со тоа да не направат конфликтна ситуација. Прашања кои ќе бидат опфатени во овој чекор од обуката се:

- Разбирање на дијалог како метод на комуникација
- Што е дијалог?
- Како се применување?
- Видови на дијалог?
- Принципи на дијалог?

Во чекор 4 (Планирање на социјална акција) Учесниците се охрабруваат да имаат јасна цел, заедно со флексибилна стратегија за испорака на социјалната акција. Тие ќе стекнат различни вештини до овој чекор, за во овј чекор да можат да ги употребат како дел од социјалната акција. Во овој чекор, акцентот ќе биде ставен на елементите како до поефективна социјална акција. Како сегменти кои ќе бидат опфатени на кои на крајот на обуката, самиот обучувач ќе треба да одговори дали се поминати се:

- Анализа на мапираните засегнати страни – по мапирањето на засегнатите страни и анализата на таргетираните препораки, ќе се увиди кои засегнати страни треба да бидат опфатени при креирањето на социјалната акција.
- Идентификација на проблем – Овој чекор е по таргетирањето на препораките, ова подразбира по креирањето на препораките, треба да се најде заеднички јазик за сите препораки, кои ќе допринесат за подобар квалитет на живот
- Пишување на социјална акција – По дискусија за темата и кои засегнати страни ќе бидат вклучени, обучувачот им дава формулар за социјална акција, каде заедно со сите учесници ќе креираат една целосна социјална

акција која ќе опфаќа и цели, таргет група, буџет, локација, време итн.

- Кризен менаџмент и кризен план – Овој чекор е од големо значење поради улогата на социјалната акција. Секоја акција е спротиставување на веќе постоечките младински политики и ќе подразбира прикажување на моементалната состојба. Ваквиот концепт кај многу од властите во светот е критика и подразбира нереагирање на истите. Затоа е многу битно да се размисли заедно во групата, што доколку не се успее со социјалната акција или што ако се случи нешто кое ќе влијае на акцијата. Креирањето на план и таргетирањето на одговорни лица во одредени ситуации е од голема корист за ова.

Во чекор 5 (Спроведување на социјална акција) го опфаќа делот на фаза на имплементација каде тоа претставува кулминација на учењето на учесниците. Тоа им дава искуство на дизајнирање и учење од испораката на социјална акција и го демонстрира нивното зголемување на општествена одговорност и лидерски вештини. Онаму каде иницијативите за социјална акција го прикажуваат потенцијалот за понатамошно постигнување значајно влијание и самите млади доаѓаат до моментот на поддршка, видливост и можности за мрежно поврзување. Учесници и партнери можат да аплицираат за да се вклучат во политичкиот дијалог; истражување за заедницата.

ПАРТНЕРИ ЗА СОЦИЈАЛНИ АКЦИИ

Овој прирачник има за цел да ги прикаже и партнерите кои можат да бидат вклучени при креирањето на обуките и спроведувањето на социјалните акции. Програмата на обуката ќе се базира и се доставува преку постојните организации и институции кои нудат високо квалитетно

учење, образование и иницијативи за ангажирање во заедницата. Тие вклучуваат граѓански организации, универзитети, социјални претпријатија, училишта и локални власти, национални власти, сојузи и индивидуи. Овие организации и нивните вработени се моќни застапници за социјална правда, ја одразуваат културата и интересите на заедницата и се ефективни лидери и организатори во рамките на заедницата. Тие, на пример, вклучуваат младински групи, сојузи, индивидуи и влада. Подолу е профил на идеален партнер во заедницата.

Профил

- пристап до мрежи за обука и испорака во различни или оддалечени области / градови
- Продлабочено познавање на заедницата во релевантната област, вклучувајќи ја и свеста за релевантни владата и локалната власт, иницијативи и редовен ангажман со други
- Разбирање на конфликт.
- Припадност кон други групи. Важно е да се разбере дека партнер подразбира создавање на партнерства - политички, религиозни, културни, социјални и економски. Ова е особено важно кога идентификувате партнери во кривка и конфликтна заедница.
- Добра репутација за испорака и отчетност. Ова е главна одлика за ваш партнер. Вашиот партнер мора да ги поседува овие вештини, како би ви гарантирално дека ќе ја исполни акцијата од почетокот до крајот.

- Евиденција за дизајнирање
- Посветеност на работа со различни групи и искуство за работа со различни групи во однос на расата, образованието, религија, етничка припадност, попреченост и пол
- Знаење и искуство за олеснување или водење на учење проекти на практични и социјални вештини
- Мотивација за развивање врски меѓу заедницата и младите на локално и на меѓународно ниво
- Потенцијал за обезбедување на ресурси

ПОТЕНЦИЈАЛНИ ПАРТНЕРИ

Партнери на локално ниво

- Граѓански организации
- Невладини организации
- Културни друштва
- Културни ансамбли
- Спортски здруженија
- Средни училишта
- Универзитети
- Сојузи
- Локални власти
- Градоначалник
- Бизнис заедница

Партнери на национално ниво

- Граѓански организации
- Младински здруженија
- Здруженија за млади
- Невладини организации
- Културни организации
- Културни друштва
- Културни ансамбли
- Театар
- Спортски здруженија
- Спортски клубови
- Средни училишта
- Средношколски организации
- Универзитети
- Студентски организации

ПОДГОТОВКА НА ОБУКА

Обучувачите кои ќе го користат овој прирачник ќе биде со цел да испорачаат обука за млади активисти во нивната заедница на различни начини. Најчестиот пристап е преку доставување програма за учесниците во заедницата, а потоа и менторство на социјална акција. Без оглед на вашиот пристап, постојат неколку едноставни упатства за да се осигурате дека учесниците имаат квалитетно искуство кое е во согласност со насоките од овој прирачник.

Некои основни упатства за постигнување квалитет се наведени на следната страница. Како активен граѓанин или обучувач треба да работите со вашата организација за да бидете сигурни дека секоја од наведените точки е целосно исполнета.

Предлог агенди за различни публика се исто така спредвидени, кои вклучуваат работилници за:

- млади луѓе;
- професионалци кои работат во невладини организации;
- учесници од различни социјални или културни позадини.

Колку сте повеќе подготвени, толку подобро ќе го пренесете вашето знаење и ќе стекнете повеќе доверба од учесниците. Обидете се да ги следите чекорите наведени подолу.

Чекор1:

Одлучете за датумите и локацијата вклучени во програмата. Најчесто е најдобро да ја планирате активноста еден месец пред самото одржување, ова ќе придонесе да не бидете загрижени дали информацијата за вашата работилница ќе има поголема видливост, исто така нема да бидете загрижени дали просторијата која сте ја планирале нема да биде слободна.

Чекор2:

Одлучете со кого ќе ја предавате обуката. Идеално, добро е да се знаете со кого ќе ја спроведете обуката најмалку еден месец однапред. Важно е да го знаете вашиот партнер, бидејќи секоја група е различна. Она што може да биде важно да се земе предвид е: експертиза, пол и односи со групата.

Чекор3:

Сретнете се со вашиот партнер/ко-обучувач. Средбата одржете ја неколку недели пред работилницата, треба да се сретнете со вашиот партнер за да ја испланирате вашата работилница. Ќе треба да одлучите кој теми ќе ги работите, колку време ќе ви трае обуката, како ќе се поддржувате еден со друг, и кој е одговорен за собирање и подготовка на материјали.

Чекор4:

Дознајте информации за вашата група. Неколку недели пред работилницата, вие и вашиот партнер обучувач треба да работите за да дознаете колку што можете повеќе информации за групата и учесниците на обуката. Наједноставен начин и најлесен начин е да се направите онлајн апликација за пријавување на

обуката. Ова ќе ви биде од голема помош, бидејќи ќе можете да направите важни мали промени во дизајнот на вашата работилница. Во овој чекор важно е да ја знаете позадината на вашите учесници, бидејќи постои можност некој од вашите учесници да е личност со попреченост и треба да го знаете овој податок, бидејќи може да влијае на програмата.

Чекор5:

Прегледајте ја вашата работилница и материјалите кои ќе ги користите. Неколку недели пред работилницата, вие и вашиот партнер, според сесиите кои сте одговорни треба темелно да ги разгледате сесиите што ќе ги предавате и сите потребни материјали кои ќе ги користите. Треба да се чувствувате сигурни и удобни со тоа што ќе зборувате и во секој момент да знаете што точно и кој материјали ќе ви бидат потребни. Од голема важност може да ви биде, доколку сите материјали ги поделите по сесија и ги подредите по временска рамка.

Чекор6:

Потврдете го времето, местото и групата. Минимум 10 дена пред спроведувањето на вашата работилница треба да ги проверите и потврдите времето на одржување, местото каде ќе се спроведува работилницата и групата со која ќе работите. Оваа проверка ќе ви даде информации доколку нешто се сменило или доколку некој од учесниците го откаже своето присуство.

Чекор7:

Подгответе ги вашите материјали. Иако материјалите за обуката и сите останати работи кои ќе ги користите треба да ви бидат спремни барем 10 дена пред обуката, важно е барем 1-2 дена пред вашата работилница да ги проверите сите материјали, да видите доколку нешто недостасува. Имајте предвид дека еден материјал за работа да ви недостасува за

време на обуката, може да остави грешен впечаток кај учесниците.

Чекор8:

Поставете ја просторијата. На денот на одржување на вашата работилница, треба да ја подготвите вашата просторија за работа за сите активности што планирате да ги имате. Проверете го планот како да ги наместите столиците и масите доколку ги имате. На која страна треба да се свртени учесниците, се со цел да не гледаат во нешто што ќе им одзема внимание.

Чекор9:

Пристигнете порано. Доколку патувате до местото каде треба да ја одржите обуката, тргнете порано, сакате да пристигнете најмалку 1 час пред вашата работилницата. Ова е начин да покажете почит према учесниците. За времето кое ќе пристигнете порано, ќе имате време да ја наместите просторијата, да ги наместите сите материјали кои ќе ги користите за време на првите сесии. Нема не ви преставува проблем доколку ова го завршите и ви остане време до почетокот на работилницата. Искористете го времето за да го повторите текот на вашата работилница и да разговарате со вашиот партнер за текот на работилницата. Исто така важно е да ги пречекате сите учесници како пристигнуваат, ќе им дадете до значење дека сте дојдени за нив и од самиот почеток ќе имате предност во неформалната комуникација.

Сите чекори се креирани во насока на одржување на подобра работилница. Почита стекната од страна на учесниците ќе ви придонесе за подобра работилница. Важен момент на кој мора да обратите внимание е неформалната комуникација со самите учесници. Како обучувачи секогаш однесувајте се неформално со вашите учесници, секогаш кога ќе имате шанса, зборувајте со нив, темата на дискусија секогаш бирајте ја да не поттикнува конфликт меѓу учесниците, бидејќи конфликтот на паузите може да ви се одрази за време на сесиите и ќе се создаде непријателска атмосфера.

ПРЕДЛОГ АГЕНДИ

	Ден 1	Ден 2	Ден 3	Ден 4	Ден 5
Сесија 1 09:00 – 10:30	Добродојдовте Вежби за запознавање	Препораки	Ко- менаџмент модел на национално ниво	Мапирање на засегнати страни	Планирање на социјална акција
Пауза					
Сесија 2 11:00 – 12:30	Вежби за запознавање, Очекувања, Агенда Логистика	Младински политики	Младински политки на локално ниво	Вмрежување и партнерства	Планирање на социјална акција
Ручек					
Сесија 3 14:00 – 15:30	Градење на тим	Младинско учество	Слободно попладне	Застапување и лобирање	Планирање на социјална акција
Пауза					
Сесија 4 16:00 – 17:30	Градење на тим	Ко-менаџмент модели	Слободно попладне	Буџет	Евалуација

	Ден 1	Ден 2	Ден 3
Сесија 1 10:00 – 11:30	Отварање на обуката за запознавање	Каква заедница ни е потребна?	Подготовка на социјални акции
Пауза 11:30 – 12:00			
Сесија 2 12:00 – 13:30	Вежби за запознавање тимска работа	Младинско учество	Подготовка на социјални акции
Ручек 13:30 – 14:30			
Сесија 3 14:30 – 16:00	Тимска работа и лидерство	Носители на одлуки. Мапирање на засегнати страни	Подготовка на социјални акции
Пауза 16:00 – 16:30			
Сесија 4 16:30 – 18:00	Силни, слаби страни и предизвици во заедницата	Примери на социјални акции. Мапирање на проблеми во заедницата	Мапирање на можности за поддршка, евалуација и затварање на обуката

	Ден 1	Ден 2	Ден 3	Ден 4
Сесија 1 09:30 – 11:00	Воведување во темата на обуката и запознавање	Младински активизам	Ние и заедницата	Подготовка на социјална акција
Пауза 11:00 – 11:30				
Сесија 2 11:30 – 13:00	Запознавање и очекувања од обуката	Моќ и што претставува моќ	Мапирање на приоритети	Подготовка на социјална акција
Ручек 13:00 – 14:00				
Сесија 3 14:00 – 15:30	Тимска работа и градење на визија	Младинско учество	Мапирање на засегнати страни	Презентација и дискусија за социјални акции
Пауза 15:30 – 16:00				
Сесија 4 16:00 – 17:30	Споделување на искуства	Локално организирање	Подготовка на социјална акција	Сервиси и поддршка, евалуација

Спроведување на обука

Оваа табела ги содржи најбитните елементи при спроведување на работилница.

За време на работилница			
	Објаснување	Информации	Да/Не
1	Очекувања на учесниците	На првиот ден секогаш учесниците ќе споделат со кои очекувања се дојдени на вашата работилница. Доколку има разлика на вашата агенда со очекувањата на учесниците, направете промена во вашата агенда и прилагодете ги вашите вежби.	
2	Истражување на учесниците	На првиот ден учесниците на вашата обука ќе споделат свои искуства од претходно. Секогаш овие искуства земете ги во предвид, може да треба да ја смените вашата агенда.	
3	Информации за обуката и позадината на учесниците	Споделете информации за програмата на обуката, позадината на обуката и кој ја овозможил обуката. Ќе им даде поголемо знаење на учесниците.	
4	Учество и тимска работа	Поттикнете ги учесниците целосно да учествуваат, со тоа ќе добиете поголема кохезија во групата, каде ќе се поддржуваат еден со друг, Ќе ги применат нивните вештини за нивното учење и ќе се вклучат целосно со сите искуства во креирање на социјалната акција	
5	Социјалните акции се креирани на база на споделување на искуства	Задржувајте се на темите за социјални акции од она што го слушате од учесниците. Внимателно слушајте ги темите кои ги напоменуваат. Не секогаш сите теми се прилагодливи за социјална акција.	
6	Рефлексија на учесниците	Давајте им време на вашите учесници да размислуваат и поттикнувајте ги да даваат лични примери кога се работи на препораки и мапирање на истите.	
7	Фидбек на обучувачите од страна на учесниците	Секогаш прашувајте ги учесниците што мислат за вашето предавање. Поттикнете ги да бидат искрени и да ви кажат како ја доживуваат обуката.	
8	Евалуација	По евалуацијата ќе одлучите дали обуката ви поминала во добар тек. Замовете ги да бидат искрени и да напишат доколку нешто им недостасуваше или нешто било многу. Евалуацијата е ваша оценка на она што сте го споделиле.	

ПРИНЦИПИ НА ОБУКАТА

Прирачникот ви посочува принципи на кои треба да обратите внимание. Обучувачите треба да поседуваат одредени свои принципи кога го пренесуваат своите знаење и ја спроведуваат обуката, а тие се:

- Отвореност
- Чесност
- Транспарентност
- Отфрлање на дискриминација и насилство
- Чувство на одговорност
- Обврска за еднаков пристап за учество на сите учесници
- Почитување на различности
- Различни ставови на учесниците
- Одбивање на конфликтни ситуации кои ја компромитираат обуката

АКТИВНО УЧЕСТВО ВО ОБУКАТА

Учеството и вклучувањето на сите учесници се основа за добро спроведена работилница. Сите млади треба да биде поддржани во рамките на работилницата. Може да биде поддржано на повеќе начини, вклучително и преку:

- Разгледување на сите прашања од страна на учесниците. Направете место и простор каде сите учесници ќе припаѓаат на групата, тоа подразбира род, јазик или учесници кои имаат некаква попреченост.
- Како обучувач дискутирајте и согласете се со учесниците за принципот на работа во текот на целата обука. Потенцирајте дека сите учесници треба да се поддржуваат и сослушуваат останатите. Исто така, размислете заедно со групата за бариерите заедно и како и на кој начин ќе ги надминете.
- Размислете за тоа како еколошката средина распоредот на седење, материјали и останати техникалии.
- Следење на нивоата на учество на сите и размислувајте за тоа како

можете да се ангажирате и ги поддржите оние кои не учествуваат целосно. Тоа може да помогне да се побара еден или два доброволци. Не се обраќајте никому во јавноста за кого мислите дека не учествува; почекајте да зборувате со нив приватно и по сесијата.

- Потенцирајте ги договорените принципи. Ова ќе им даде сила на учесниците кои можеби се чувствуваат уплашени да учествуваат целосно во обуката и да ги охрабри другите да ги споделат своите искуства. Ако има доминантни учесници, разговарајте со нив по сесиите. Немојте да го правите тоа премногу, ќе ги обесхрабрите и може да се доведете во ситуација каде пасивноста на групата ќе се зголеми.
- Разгледување на какви било потенцијални прашања за учество однапред, на пример околу родот, јазикот или учесници од малцинска група, или дали учесниците имаат специфични потреби за пристап, особено за лицата со посебни потреби, кои можат да се земе предвид однапред.

Користете специфични методи во групни разговори, на пример:

- Дајте им на сите шанса да зборуваат за возврат дајте им пофални зборови
- Почесто практикувајте работа во мали групи
- Охрабрувајте ги почесто

МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

Тоа е клучен услов за учество во програмата на обуката. Со евалуацијата и мониторингот на одредени работи ќе го видите напредокот и развојот на учесниците. Евалуацијата ја оценува обуката, и ве оценува вас како обучувач, вие директно влијаете на оцената која ја добивате на крајот на обуката. Бидејќи не секогаш двајцата обучувачи паралелно работат, користете го ова, каде оној обучувач кој е слободен да фаќа кратки забелешки за време на обуката. Може да постојат работи кои ќе ги напоменат самите учесници кои ќе ги искористите за текот на обуката.

Постојат две клучни алатки за мониторинг и евалуација:

- Се очекува сите обучувачи да го оценат својот партнер преку наративен извештај. Ова обезбедува повратна информација да видите каде сте погрешиле или каде сте биле одлични. При пишување на ваквиот извештај бидете искрени, конструктивниот фидбек е секогаш предност за подобар обучувач. Исто така како дополнителна алатка за мониторинг во извештаите што на крајот на обуката ги подготвувате, пишувајте и обезбедете квантитативни информации за бројот на вклучени учесници како квалитативни информации за ангажирање на локалната заедница и влијанието од обуката.
- Се очекува сите учесници да пополнат формулар за евалуација по завршувањето на работилниците, и секогаш кога ќе имате можност практикувајте да правите групи за рефлексивност (составени од учесниците) по завршувањето на секој работен ден.

ТЕХНИКИ НА ОБУЧУВАЊЕ

Овие техники ќе ви овозможат поквалитетна обука и ќе ви ја олеснат испораката на работилницата.

Бура на идеи

Оваа техника им овозможува на учесниците да споделат многу идеи без никаков страв. Бурата на идеи е корисна алатка за креативни размислувања и поттикнување на дискусија и дијалог.

Чекор 1.

Изберете тема која и прашајте ги учесниците да ги споделат своите идеи, на пример: Кои активности би можеле да ги превземеме за да се постигне поголема видливост на нашата кампања?

Чекор 2.

Запишувајте ги идеите на учесниците на голем флип чарт лист.

Чекор 3.

На крајот кога групата ќе заврши и ќе обезбеди широк опсег на идеи со кои можете да работите, задржете се на нив и дискутирајте ги до подлабока разработка.

Размисли, Најди го твојот пар, Сподели

Оваа техника за работа има за цел да поттикне рефлексивност и дискусија помеѓу учесниците. Ваквата техника поттикнува поголемо учество и зголемување на нивото на самодоверба.

Чекор 1.

Учесниците прават рефлексивност на нивни креирани прашања и ги запишуваат на лист хартија.

Чекор 2.

Учесниците по креирањето и одговарањето на прашањето, го споделуваат тоа што го напишале со учесник од групата, пред да го споделат пред целата група.

Чекор 3.

Оваа техника може и да ја прилагодувате, со тоа што учесникот треба да го сподели одговорот од својот партнер.

Дебрифинг

Дебрифингот се користи за размислување и зајакнување на учењето што произлегува од една активност.

Исто така е важна за идентификување на тоа како учесниците се чувствуваат и што треба да се случи следно. Секогаш прашањата за дебриф имајте ги спремно однапред. Изберете прашања поврзани со активноста што најдобро ќе им овозможи на групата да ги сподели своите стекнати знаења и искуства.

Пример прашања за дебрифрирање вклучуваат:

- Како се чувствувавте за време на активноста?
- Зошто?
- Што научивте за време на активноста?
- Дали постојат различни перспективи?
- Што можеме да научиме од оваа активност за да ни помогне за време на оваа работилница.

Светско Кафуле

Оваа техника се користи за генерирање на идеи и дискусии во широк опсег. ПОдоцна во текот на овој прирачник ќе има вежба посветена на оваа техника. Можете исто така да го користите за да ги охрабри теучесниците да најдете одговори на нивните прашања,

Собата е поставена како кафуле со повеќе маси каде, групите работат на секоја маса. Просторијата претставува кафуле каде секој со секого може да дискутира и да разменат мислење. Секоја маса има поинаква тема за дискусија која е поставена во центарот на масата. Учесниците дискутираат на прашањето и по значителен временски период од нив се бара да ги сменат масите. Најдете прашања кои се важни за темата. Бидете сигурни дека секое прашање што го идентификувате има најмалку пет лица кои се заинтересирани да дискутираат

Секоја нова група добива кратка информација што се дискутирало на претходната маса.

Отворен простор

Отворениот простор е техника која поттикнува дијалог и ја поттикнува групата да деинира своја агенда, улоги, време, место и одговорност. По спроведувањето на првата пленарна сесија предвидено е поделба на групата во помали групи. Целта на поделбата во малите групи е да дискутираат на одредени прашања, да финализираат дискусија или да започнат нова дискусија на одредена тема. Со овој пристап може да се поттикне дијалог за решавање на нејнекоструктивните периоди на една обука.

Размислете кога спроведувате обука или обука за обучувачи или при достава на програмата директно до активни граѓани, овој механизам го олеснува сподедувањето на искуства и прави кохезија во групата. При користење на ваквата техника земете ги во предвид различните потреби на групата, поточно, во однос на попреченоста. Ова не само што ќе им користи на луѓето со попреченост, туку ќе им користи на сите вклучени во обуката. Бидете чувствителни во сесиите и размислете на вежбите пред да ги употребите, некои од вежбите може да се случи да ги исклучува учесниците со попреченост и да ги отргнат од групата, тоа е последното нешто што сакате да го направите. При примена на одредени техники, бидете сигурни дека материјалите се закачени директно на ѕидовите во просторијата се прикачени на висина достапна за секого, сите да можат да видат што е прикажано. Ако има лица со оштетен вид кои учествуваат на обуката осигурајте се содржината визуелно да е опишана во целост како што е претставено на флип чартот. Бидете чувствителни на употребата на визуелни помагала и пренесување на информации, на пример за време на бурата на идеи. Добро е да се повтори на глас се што е напишано за сите оние кои не сакаат да се потпрат на текст или слики.

ПРЕДЛОГ ЕВАЛУАЦИОНЕН ФОРМУЛАР

ПРАШАЛНИК ЗА ОЦЕНУВАЊЕ НА ТРЕНИНГ

Име на обуката:			
Име на обучувач/и:			
Локација:		Датум:	

НАСОКИ

Ве молиме заокружете го вашиот одговор на прашањата. Оценете ги различните аспекти на скала од 1 до 5:

1 = "Воопшто не се согласувам," или најнизок, најнегативен впечаток

5 = "Целосно се согласувам," или највисок, најпозитивен впечаток

СОДРЖИНА НА РАБОТИЛНИЦАТА (Заокружете го вашиот одговор за секое прашање)

1=воопшто не се согласувам; 2=не се согласувам; 3=ниту се согласувам, ниту не се согласувам; 4=се согласувам; 5=целосно се согласувам; N/A=не е соодветно

1	Целите на обуката беа соодветни	1	2	3	4	5
2	Содржината е релевантна за мојата работа и/или проект	1	2	3	4	5
3	Активностите за време на обуката го стимулираа моето размислување	1	2	3	4	5
4	Активно учествував во обуката	1	2	3	4	5
5	Времетраењето и динамиката на активностите беа соодветни	1	2	3	4	5

РЕЗУЛТАТИ ОД ОБУКАТА (Заокружете го вашиот одговор за секое прашање)

7	Обуката ги исполни моите очекувања	1	2	3	4	5
8	Тоа што го научив ќе можам да го користам во мојата организација и/или проект	1	2	3	4	5
9	Планирам да ги контактирам останатите учесници во иднина	1	2	3	4	5

МИСЛЕЊЕ ЗА ОБУЧУВАЧИТЕ (Заокружете го вашиот одговор за секое прашање)

_____ (Име и презиме на обучувачот)						
10.	Јасност на презентациите	1	2	3	4	5
11.	Избор на вежби	1	2	3	4	5
12.	Употреба на визуелни средства	1	2	3	4	5
13.	Користење практични примери	1	2	3	4	5
14.	Интеракција со учесниците	1	2	3	4	5
15.	Материјали и ресурси	1	2	3	4	5
16.	Трансфер на содржина и знаење	1	2	3	4	5
_____ (Име и презиме на обучувачот)						
17.	Јасност на презентациите	1	2	3	4	5
18.	Избор на вежби	1	2	3	4	5
19.	Употреба на визуелни средства	1	2	3	4	5
20.	Користење практични примери	1	2	3	4	5
21.	Интеракција со учесниците	1	2	3	4	5
22.	Материјали и ресурси	1	2	3	4	5
23.	Трансфер на содржина и знаење	1	2	3	4	5

24. Како би ја подобриле обуката доколку се организира повторно? (Обележете сè што одговара)

- Би обезбедил/а подобри информации
- Би ги разјаснил/а целите
- Би ја зголемил/а содржината
- Би ги направил/а активностите повеќе стимулирачки
- Би ја подобрил/а организацијата
- Би го продолжил/а времетраењето

25. Какви други подобрувања би предложиле?

26. Што беше најмногу корисно?

ДЕМОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Пол (заокружи): М Ж

Возраст (години): _____

Етничка припадност (подвлечи):

Македонец/ка Албанец/ка Турчин/ка Ром/ка Србин/ка Влав/инка
Бошњак/чка Друго

Место на живеење (наведи): _____

По обукa

По спроведување на работилната		
Објаснување	Информации	Да/Не
Дебриф на обуката	Обучувачите меѓусебно споделуваат со свое мислење што сметаат кој дел од обуката поминал во најдобар ред, што може да се подобри за во иднина и што сметаат дека треба да се отстрани од програмата. Обучувачите важно е да посветат внимание на работите кои ги потенцирале учесниците во своите евалуации.	
Споделени информации	Доколку се работи за поголем сет на обуки, од голема важност е сите обучувачи да споделуваат информации за обуките кои ги предаваат.	
Видливост на обуката	Секогаш е важно по спроведување на обуката, извештајот да биде споделен јавно. Видливоста со споделувањето на обуката, може да придонесе кон вклучување на нови учесници во новите обуки или вклучување на нови членови при креирање на акциите. Секогаш користете социјални мрежи како алатка за видливост.	
Менторство	Како најважен дел по спроведувањето на обуката е самите обучувачи да ја превземат улогата на ментори на групата со која работеле. Поддршката која може да ја дадат обучувачите према групата може да биде од големо значење, бидејќи обучувачите директно знаат се што се зборело за време на обуката и го знаат деталниот план за акцијата.	
Состаноци на групата	Како обучувачи направете план за состаноци со учесниците кои се вклучени во акцијата.	
Споделувајте информации за социјалната акција	Споделувајте информации со групата доколку имате нови информации кои можат да и помогнат на социјалната акција. Секогаш бидете во тек со темата на која групата ќе прави социјална акција. Споделувањето на информации како обучувач ќе ви даде поголем легитимитет према групата и учесниците ќе се вложат повеќе во акција од претходно.	

Вежби за обука

Начинот на кој учесниците учествуваат во обуката е многу важно. Може да го постави тонот и чувството на цела обука. Учесниците може да се чувствуваат срамежливи на почетокот. Тие не се познаваат меѓу себе или не им е познат просторот, или можеби не се чувствуваат природно во оваа средина. Ова е природно. Работата на обучувачите е да успеат да постигнат кохезија во групата каде што целата група е одговорна за себе, по првите сесии за запознавање и тимска работа, важно е учесниците имаат чувство на припадност и да се способни да одговорат на "Како можам да помогнам за поголемо учество на сите во оваа обука? Обидете се преку вежби за запознавање и градење на тим кои се интерактивни и ќе ги поттикнат учесниците да се удобно кога работат во парови или помали групи.

Друг важен аспект на воведните активности е да се изгради свест за целта и пристап на програмата на обуката. Сите клучни резултати од учењето од овие воведните сесии треба да се засилат во текот на програмата.

Како главни цели кои ќе допринесат до подобро стекнување на искуство и споделување на информации, каде учесниците ќе стекнат нови знаења и на крајот на обуката ќе можат да кажат дека стекнале нови знаења се:

- Разбирање на целите на обуката
- Градење на тим
- Проактивност од групата
- Вклучување во креирање на социјална акција
- Разбирање на различни култури
- Почит кон други перспективи
- Зголемена самодоверба

Прирачникот е наменет за оние обучувачи кои се заинтересирани за креирање на социјална акција во соработка со младите луѓе, овој дел дава предложени вежби кои можете да ги користите за креирање на целосен процес на социјална акција. Овој дел од прирачникот претставува еден поголем опсег, не само збир на техники и активности, делот е јасен приказ како треба да се спроведе еден процес на социјална акција и процес на решавање на проблеми и прашања како една заедница треба да работи на решавање на тие проблеми. Во рамките на тој процес, принципите на социјална акција го насочуваат сето она што го помага обучувачот при пренесување на информациите за креирање на добра и успешна социјална акција. Овде се издвоени одредени вежби и активности кои се покажале до сега корисни за спроведување на една социјална акција. Сите вежби кои се пренесени во овој дел може да се менуваат и адаптираат во зависност на групата со која работите. Вежбите може да се приспособуваат во зависност на принципите на обуката. Овој дел обезбедува вежби и конкретни активности што се користат за време на обуки со млади луѓе. Предложените активности, се разбира се само предлози за вежби и активности, не треба да се чувствувате обврзани и ограничени за користење редоследно на сите вежби. Главен сегмент кога работите на обука со млади луѓе е да ги запознаете учесниците со тоа што тие сакаат да го постигнат. Кога ќе ја запознаете вашата група, тогаш можете да прифатите, прилагодите, развиете или создадете вежби кои ќе ви помогнат да ги исполните целите на обуката. Главниот принцип на овие вежби е да обезбедат успешна социјалната акција. Во овие активности за социјална акција, содржината доаѓа од самата група. Како обучувач /фасилитатор, обидете се да создадете обука која ќе им овозможи на учесниците да ги

идентификуваат проблемите со кои се соочуваат, да разберат зошто тие постојат, да истражат како тие како млади луѓе можат да преземат акција за промена на работите и да преземат акција. Сите активности во овој дел се дизајнирани со целта за:

- да овозможите на младите со кои работите да разберат што претставува социјална акција
- да им олесните да зборуваат за работите кои им се важни во секојдневието
- да им помогнете да анализираат зошто овие работи се случуваат на овој начин
- да им помогнете да размислат како тие можат да преземат акција за промена на работите.

Она што следува е типичен редослед на обука со активности, обука за креирање на успешна социјална акција, дизајнирана да создаде заедница која може да идентификува, анализира и да преземе акција за решавање на проблемите со кои се соочуваат или работи кои се важни за групата. Како што напоменавме погоре, вежбите на обуката може да траат неколку минути или и по повеќе од 2 часа.

Важен аспект кој мора да го применувате е дека сите вежби имаат своја тежина и се означени по тежината, не употребувајте вежби на почетници кои се подредени како тешки вежби. Поделбата на вежбите е со следните знаци:

- ① - Почетни групи
- ② - Группи со средно познавање
- ③ - Группи со високо познавање

Сепак, при креирање на социјална акција и активности за истата не треба да завршат по завршувањето на обуката или по спроведување на еден настан, битно е да се напомене дека социјална акција не подразбира ад хок настан, социјална акција е процес кој може да трае и до

повеќе години. Секоја активност е опишана на следните страници. Самите вежби не посочуваат за тоа како или во која фаза во процесот може да се користат, бидејќи реалноста е дека самите вежби може да се прилагодат и да се користат во различни фази на обуката. Секоја активност е проследена со градење на заедницата или процесот на креирање и спроведување на социјална акција.

Вуп Вап ① ②

(10 минути)

Цели на учење:

- Раздвижување на групата
- Совладување на конфликтна ситуација во групата

Објаснување (чекор по чекор):

Сите учесници треба да застанат во круг, каде растојанието помеѓу нив нема да биде поголемо од пола метар. Обучувачот зема пенкало или кој било друг помал предмет кој ќе може лесно учесниците да го пренесуваат од еден на друг. Пенкалото или другиот предмет се подаваат од рака на рака на сите учесници, употребувајќи:

- Ова е Вуп
- Што е тоа?
- Тоа е Вуп

Личноста која го превзема пенкалото, го подава на оној учесник до него и го изговара истото, но само првата личност знае што реално е предметот, и секогаш одговорот на Што е тоа? ќе се врати према првиот учесник. Во исто време обучувачите на еден учесник му подаваат уште едно пенкало или мал предмет и предметот треба да се движи во обратна насока од насоката на Вуп, овој предмет се вика Вап. За оваа вежба од голема важност е да се објасни детално.

Подготовка и материјали за работа:

- Пенкало или друг мал предмет

Заклучок:

За оваа вежба многу е важно сите чекори да се објаснат на јазик кој ќе ги разбере целата група. Ваквите вежби треба да направат кохезија во групата и треба да влијаат на расположението на групата.

Базинг ① ② ③

(10 минути)

Цели на учење:

- Раздвижување на групата
- Забава

Објаснување (чекор по чекор):

На сите учесници на обуката треба да им обезбедите покривка за очите. Сите учесници ги покриваат своите очи и треба да се движат во која насока сакаат, со тоа што додека се движат низ просторијата, треба да креираат звук на пчела или поточно да прават звук на зуење (Секогаш може да го прилагодувате звукот, учесниците може да прават звук на кое било друго животно). Обучувачот допира еден од учесниците, тогаш тој учесник може да ја отстрани покривката на очите и треба да престане да прави звук на пчела. Главната цел на другите учесници ќе треба да откријат кој од своите колеги не прави веќе звук на пчела. Оние кои ќе откријат имаат право да ја тргнат покривка од своите очи и престануваат да креираат звук на пчела. На сите учесници не им е дозволена да комуницираат додека сите учесници не ги итстранат покривките од своите очи.

Подготовка и материјали за работа:

- Покривка за очи

Заклучок:

Внимавајте доколку во групата има лица со попреченост, не ја практикувајте вежбата. Понекогаш ќе се најдете во ситуација каде во групата ќе имате и учесници кои имаат фобија од некое животно, па внимателно при вежбите.

Зборливиот Том ① ②

(20 минути)

Цели на учење:

- Раздвижување на групата
- Совладување на конфликтна ситуација
- Опуштање на групата
- Градење на конекции
- Поттикнување на учество

Објаснување (чекор по чекор):

Обучувачот ги замолува сите учесници да застанат и да креираат круг, обучувачот прашува доколку некој од учесниците сака да волонтира, кој ќе ја има улогата на „погодувач“. Погодувачот го напушта кругот и се оддалечува од групата на 10-15 метри (доколку може да ја напушти просторијата или да се сокрие позади некој столб или ѕид). Погодувачот ги затвора очите. Идејата на погодувачот е да не може да види што се случува во кругот или да слуша што учесниците зборуваат. Од оние учесници кои се, се уште дел од кругот, обучувачот бара волонтер кој ќе ја води групата. Лидерот на групата почнува да прави движење кои сите учесници треба да ги имитираат. По тестирањето на движењата на групата, некој од учесниците му кажува на погодувачот дека се спремни и може да се врати во центарот на групата. Главната цел на погодувачот е да погоди кој е лидер на групата и кој ги креира првите движења. Лидерот може да смени движење, додека погодувачот е во центарот на групата и сите учесници треба да го пратат лидерот и да го сменат своето движење. Најдобро функционира доколку никој од учесниците не гледа во лидерот. Погодувачот добива три шанси да погоди кој е лидер на групата. Доколку го погоди лидерот, на местото на погодувач доаѓа лидерот, а групата бира нов лидер. Доколку погодувачот не го погоди лидерот, во тој случај групата му кажува кој бил

лидерот. Во тој случај се бараат повторно волонтери.

Подготовка и материјали за работа:

- За оваа вежба не ви се потребни материјали за работа

Заклучок:

Оваа вежба може да се прилагоди и за стоење и за седење. Бидете внимателни за ваквите вежби, запознајте ја својата група. Како прашања кои можат да отворат дискусија по завршувањето на вежбата е да ги прашате учесниците како се чувствуваат? Прашајте ги оние кои беа во улогата на погодувач дали имаат потешкотии да откријат?

Име на учесник ① ② ③

(10 минути)

Цели на учење:

- Запознавање на учесници со име

Објаснување (чекор по чекор):

Сите учесници можат да стојат и да седат за време на оваа вежба. Вежбата ја почнува обучувачот, и продолжува кон учесникот кој седи од неговата десна страна. Вториот учесник треба да го каже името на оној учесник пред него и да го каже своето име. Третиот учесник ги кажува имињата на првиот и вториот учесник и продолжува со своето име. Вежбата трае додека сите учесници не го кажат своето име. Последниот учесник ќе треба да ги каже имињата на сите учесници.

Име и движење ① ② ③

(10 минути)

Цели на учење:

- Запознавање на учесници

Објаснување (чекор по чекор):

Сите учесниците стојат во круг. Најдете еден волонтер од учесниците кои ќе го кажат своето име и ќе направат движење додека го кажуваат своето име. Движењето треба да почнува на првата буква на нивното име (Активен Антонио, Мила Мила, Добра Драгана). Кога ќе го кажуваат своето име и ќе треба да го направат движењето, доколку е активен Антонио, учесникот треба да направи движење кое ќе претставува Активен. Секој од учесниците го кажува своето име и прави движење и секој нареден учесник го повторува името и движењето на сите учесници претходно и го кажува своето име и прави свое движење. Последниот учесник ќе треба да ги каже сите имиња на учесниците и да ги направи сите движења.

Име и факт ① ② ③

(15 минути)

Цели на учење:

- Запознавање на учесниците

Објаснување (чекор по чекор)

Сите учесници седат во круг. Првиот учесник треба да го каже своето име и еден факт за него (омилена храна, најрано сеќавање, адреса, итн..) Вториот учесник повторува што кажал првиот учесник, поточно го кажува името и фактот и продолжува со кажување на сопственото име и факт. Последниот учесник ќе треба да ги каже имињата и фактите на сите учесници. По завршување на сите учесници, се замолуваат сите учесници да ги сменат своите места на седење и се замолува еден волонтер да се обиде да ги каже имињата на учесниците и фактите кои претходно ги споделија.

Кој сум јас? ① ② ③

(25 минути)

Цели на учење:

- Запознавање на групата

Објаснување (чекор по чекор)

Учесниците се делат на две групи. Секој учесник добива еден бел лист на кој треба да го напише фактот за себе од вежбата име и факт и уште два други факти за себе. Пр. имам милениче куче; сакам да јадам пица; роденден ми е во мај. Секој учесник во својата екипа ги кажува трите факти кои ги напишал. Обучувачот ги собира картичките од двете екипи во два купа. Извлекува една картичка и ги чита напишаните факти и спротивниот тим треба да погоди за кого се работи. Секој тим добива поени, доколку се погоди личноста на првиот факт добиваат 5 поени, на вториот 2, на третиот 1 и 0 доколку не ја погодат личноста. Тимот со повеќе поени победува.

Концентрични кругови ① ② ③

(20 минути)

Цели на учење:

- Запознавање на учесниците
- Споделување на приказни

Објаснување (чекор по чекор):

Групата е поделена на две групи. Половина од групата седнува во круг наместен на надвор на столици, другата група седнува наспроти секое столче наместено на надвор и се креираат парови за разговор.

Обучувачот треба пред почетокот на вежбата да има веќе смислени прашања кои ќе поттикнат дискусија во групата и ќе ги поттикне учесниците да споделат свои приказни од секојдневието. Се поставуваат прашања и обучувачот дава насока дека на првото прашање, прв во кругот ќе одговара надворешниот круг, па на второто прашање, внатрешниот круг. На секое прашање дајте им на учесниците по 4 минути да одговорат на прашањето.

По поставување на прашањето, измешајте ја групата како би имале шанса сите учесници да се запознаат подобро. Дајте им инструкција на учесниците дека надворешниот круг треба да се помести едно место на десно, поточно да направат пар со личноста едно место на десно од внатрешниот круг.

Прашања кои ќе ви послужат како почеток кои се креирани за поттикнување на споделување на лични приказни се:

- Кое е вашето хоби?
- Која книга последна сте ја прочитале?
- Кој филм ви оставил најголем впечаток?
- Што најмногу сакате?
- Што очекувате од оваа работилница?
- Каде би сакал/а да патувам?
- Омилен спорт

- Омилена музичка група, пејач/ка или музички стил
- Ако добиете на лото што ви сториле со парите?

Подготовка и материјали за работа:

- Припремени прашања

Заклучок:

Оваа вежба може да ја правите во 2 различни ситуации, доколку се соочувате со група каде имате лица со попреченост, вежбата можете да ја прилагодите за седење или може учесниците да бидат во стоечка позиција. Доколку групата се познава од претходно креирајте по директни прашања.

Бинго ① ② ③

(25 минути)

Цели на учење:

- Тимска работа и вмрежување
- Запознавање на групата
- Споделување на вредности

Објаснување (чекор по чекор):

Секој учесник добива лист со прашања . Од учесниците се бара да одат низ просторијата и да најдат други учесници кои можат да им одговорат на нивните прашања. Учесниците не смеат сами да одговораат на прашањата.

Чекор1:

Кажете им на учесниците дека ќе треба да го користат знаењето и да разговараат со другите учесниците како би ги одговориле прашањата за да победат во оваа вежба.

Чекор2:

Веќе подготвениот лист со прашања поделете го на сите учесници.

Чекор3:

Објаснете им на учесниците дека имаат десет минути да разговараат со другите учесници шетајќи низ просторијата и да дознаат дали некој од нив може да им одговори на прашањето кое го имаат на листовите. Учесниците празните места за одговор на прашањата го користат за да напишат името на учесникот кој ќе им даде позитивен одговор и местото од каде доаѓаат (град, општина, држава). Важно е дека една личност може да даде одговор само на едно прашање, поттикнете ги учесниците да разговараат со сите учесници.

Чекор4:

Првото лице кое ќе го комплетира листот треба да извика "Бинго!" И вежбата завршува.

Подготовка и материјали за работа:

- Припремени прашања на лист бинго
- Пенкало за сите учесници

Заклучок:

Честитајте му на победникот. Поминете ги сите одговори на прашањата заедно со целата група. Потенцирајте им на групата дека ваквата вежба е за да се видат различностите на групата.

Најдете некој што свири на инструмент и кој е тој инструмент?	Најдете некој што збори повеќе од два странски јазици?
Име:	Име:
Место:	Место:
Најдете некој кој живеел во друга држава?	Најдете некој кој бил спомнат во весник, магазин?
Име:	Име:
Место:	Место:
Најдете некој кој има свој вебсајт или блог?	Најдете некој кој сака фудбал?
Име:	Име:
Место:	Место:
Најдете некој кој учествувал на повеќе од 3 обуки до сега?	Најдете некој што знае кој е Роџер Харт?
Име:	Име:
Место:	Место:

Дрво на очекувања ① ② ③

(20 минути)

Цели на учење:

- Запознавање на обуката
- Споделување на свои искуства и очекувања

Објаснување (чекор по чекор):

Оваа активност им овозможува на учесниците да размислуваат за тоа што тие сакаат да се постигне во оваа обука и да размислат што поседуваат како вештини со што можат да помогнат при спроведување на оваа обука. Тоа е можност да слушнат повеќе за интересите и искуството на другите учесници. Исто така му овозможува на обучувачот да дознае што учесниците сакаат да постигнат преку програмата. Ова треба да помогне во дизајнирањето на обуката и да им олесни на обучувачите доколку треба да се прават промени во испораката на програмата. Учесниците се поканети да ги споделат своите очекувања за програмата, заедно со некои од вештините. Овие се поставени на голем цртеж на дрво.

Подготовка и материјали за работа:

Нацртајте го дрвото на очекувањата на големо парче од хартија (четири листови со флипчарт поврзани со леплива лента во квадратна форма). Имајте 4 различни бои на стикери за групата да има најмалку десет од нив.

Чекор1:

Ставете го цртежот на дрвото на ѕидот. Споделете со учесниците да ја замислат обуката како плод на дрвото. Споделете со групата: за дрвото да расте треба да има силни и здрави корени, а групата ги претставува корените.

Чекор2:

Замолете ги учесниците да пишуваат со големи букви на одделни стикери какви било ставови / искуства / вештини што ги носат со себе на оваа обука. Замолете ги да го вклучат нивното име на секој стикер.

Чекор3:

Замолете ги учесниците да ги постават на корените од дрвото.

Чекор4:

Додека учесниците го поставуваат својот стикер, побарајте еден или двајца волонтери кои веќе ја завршиле вежбата да ви помогнат да ги групирате стикерите. Онаму каде учесниците имаат напишано слични работи подредете ги во групи.

Чекор5:

Конечно, поканете ги учесниците да дадат предлози за помагање на групната работа, на пример "да се почитуваат едни кон други" и "Исклучете мобилни телефони". Забележете ги овие предлози и ставете ги околу трупот.

Чекор6:

Замолете ги да стават стикери околу лисјата, и што сакаат да постигнат преку програмата на долг рок околу овошјето.

Чекор7:

Сумирајте ги резултатите на групата.

Чекор8:

Споделете ја програмата за работа на оваа обука

Чекор9:

Објаснете како очекувањата од учесниците се поврзани со програмата на обуката и визијата.

Социјална мрежа ① ② ③

(20 минути)

Цели на учење:

- Градење на тим
- Разбирање на програмата на обуката

Објаснување (чекор по чекор):

Учесниците разговараат и се запознаваат меѓусебно преку креирање на Facebook профил кој ќе биде закачен на ѕидовите во просторијата до крајот на обуката. Учесниците треба да споделат информации за себе и за очекувањата за настанот.

Чекор1:

Споделете ги целите на настанот: кажете им на учесниците да разменуваат информации за себе, за вештините кои ги поседуваат и за очекувањата од оваа обука.

Чекор2:

Замолете ги учесниците да стојат и да формираат групи од пет, идеално луѓе кои не ги познаваат. Потоа ги споделуваат информациите за следниве прашања: име, местото на живеење, организација, улога и нешто во што тие уживаат во слободното време.

Чекор3:

На сите учесници ќе им биде дадена копија од шаблонот на Facebook профилот. Учесниците ќе имаат 15 минути за да го пополнат шаблонот и да го објават на ѕидот во просторијата. Како материјали за работа може да користат списанија, весници.

Чекор4:

Групата го објавува својот профил на ѕидот. На секоја група ќе им бидат дадени лепливи хартиени смајлиња, исто така би било одлично доколку секој учесник има маркер во различна боја. Од учесниците се бара да направат прошетка низ „галеријата“, разгледувајќи ги профилите на другите членови на групата. Во овој дел

од вежбата може да ги употребат стикерите да потенцираат доколку нешто им се допаѓа и се согласуваат. Од целата група се бара заедно да ги споделат сите очекувања кои ги имаат од обуката.

Подготовка и материјали за работа

- Маркери
- Флип чарт хартија
- Претходно креирани шаблони

Заклучок:

На пленарна сесија како обучувач пронајдете заеднички интереси и очекувања кои ќе ви помогнат за понатамошната работа.

Потенцирајте им на учесниците дека профилите кои ќе ги креираат ќе помогнат при креирање на следните активности.

Име: Место:
Што ни се допаѓа: Заеднички интереси:
Вештини со кои доаѓате на оваа обука:
Што сакате да постигнете на крајот на оваа обука:
Место каде другите учесници може да оставаат коментари

Франкенштајн ①

(20 минути)

Цели на учење:

- Споделувања на очекувања од обуката
- Споделување на вештини кои ги поседуваат

Објаснување (чекор по чекор):

Од учесниците се бара да нацртаат човек со следните инструкции: Големината на главата одговара на очекувањата што ги имаат за оваа обука. Колку се поголеми очекувањата, поголема е големината на главата на нацртаниот Франкенштајн. Очекувањата треба да бидат напишани во облаци со мисла.

Големината на телото одговара на големината на придонесот - истата логика се применува тука - колку е поголемо телото толку е поголем придонесот на учесникот на оваа обука. Придонесите треба да се напишат како производи и треба да бидат ставени во торбата на Франкенштајн.

Стравувањата треба да бидат презентирани во нозете / чевлите, колку поголеми стравувањата толку хсе поголеми чевлите. Тие треба да бидат вербално напишани во чевелот.

Цртежите ќе бидат поставени на ѕидот и ќе останат таму за целото времетраење на обуката - како уметничка изложба.

Подготовка и материјали за работа:

- Бели листови А4
- Фломастери
- Боици

Кодекс на однесување ① ②

(10 минути)

Цели на учење:

- Градење меѓусебна доверба
- Воспоставување групни вредности

Објаснување (чекор по чекор):

Чекор1:

На таблата, запишете ги зборовите "Значајно" и "Пријатно"

Чекор2:

Замолете ги сите учесници во групата да напишат на стикер што ќе ја направи оваа работилница значајна и пријатна.

Чекор3:

Сите сугестии од учесниците ставете ги во форма на мапа за размислување.

Чекор4:

За секој предлог, осигурајте се дека сите учесници имаат исто разбирање на идејата. Ако не, променете го предлогот додека не добиете консензус од сите учесници.

Чекор5:

Одете преку секој предлог напишан од учесниците и прашајте ги учесниците како би осигурале дека идејата ќе се одвива за време на работилницата. Запишете ги овие на таблата со помош на стикери.

Чекор6:

Сите идеи меѓусебно договорени како "пријатни" и "значајни" го сочинуваат Кодексот на однесување на групата. Групата има одговорност да го почитува овој кодекс во текот на обуката.

Подготовка и материјали за работа:

- Стикери во различни бои
- Фломастери
- Флип чарт хартија
- Креп трака

Заклучок:

Важно е да напоменете дека сите правила ќе треба да се почитуваат. Доколку учесниците сакаат да предвидат и казна, посочете им на учесниците дека на обука од ваков карактер нема казни. Поттикнете ги да најдат креативно решение за доколку некој не ги почитува правилата. Исто така важно е да ги насочите сите учесници да размислат на вредности кои ги поседуваат. Кажете дека нема да толерирате навреди и дискриминација.

**KNOW THE
CODE**
INTEGRITY • RESPECT • RESPONSIBILITY

Сложувалка ① ② ③

(40 минути)

Цели на учење:

- Градење на тим
- Вмрежување
- Поттикнување на соработка и партнерство

Објаснување (чекор по чекор):

Учесниците се делат на 3 групи по 5 учесници. Во малите групи им се даваат на секој учесник по едно плико во кои има делови од квадрат. Учесниците имаат задача да креираат 5 исти квадрати, следијќи ги следните упатства:

Чекор1:

Не смеат вербално да комуницираат во малите групи

Чекор2:

Секој има право да се откаже од одреден дел од квадратот ставајќи го во средина, или пак да земе дел што мисли дека му е потребен.

Чекор3:

Директно може да се даде дел само на учесникот од десно

Подготовка и материјали за работа:

- Подготвени квадрати
- Пликоа

Заклучок:

Најважно е да им ги потенцирате правилата на учесниците. Исто така потенцирајте им дека секој учесник може да добие различен број на делови. Охрабрете ги оние кои имаат добиено еден дел да се потрудат сами да го склопат квадратот.

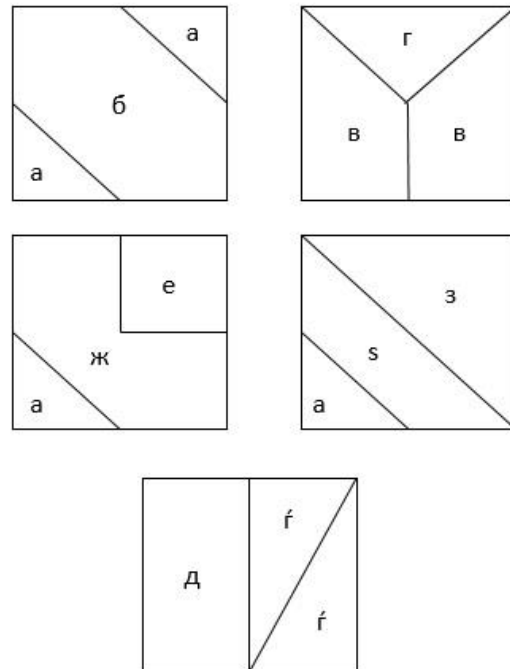
Прашања за дискусија:

Како се чувствувате?

Дали ги следевте дадените инструкции за работа?

Некои од вас имаа само еден дел од сложувалката, дали забележивте и како се чувствувавте?

Како беше да соработувате без вербална комуникација?

Секој квадрат треба да се исече по насоките погоре. По сечењето треба деловите да се подредат во пликоа и тоа:

Плико 1: А, В, Ж и З

Плико 2: А, А, А и Д

Плико 3: С

Плико 4: Г и Ѓ

Плико 5: Б, В, Ѓ и Е

Мочуриште ① ② ③

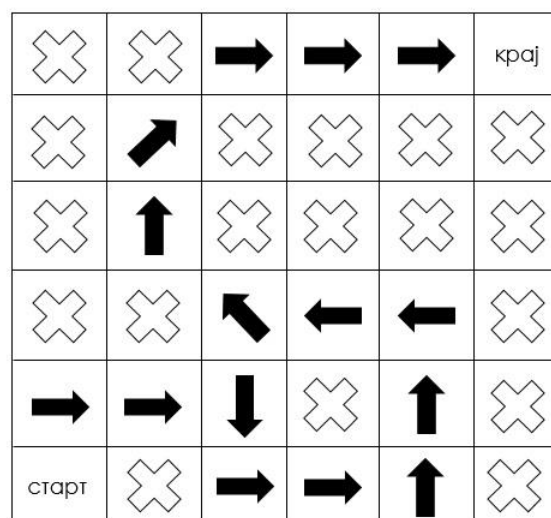
(40 минути)

Цели на учење:

- Градење на тим

Објаснување (чекор по чекор):

На подот во просторијата каде што се одржува обуката со помош на креп трака, треба да направите мочуриште кое ќе биде поделено на повеќе делови. Задача на групата е сите учесници еден по еден треба да го преминат мочуриштето од една на друга страна, користејќи го вистинскиот пат. За време на преминот не е дозволена вербална комуникација. Ако учесникот кој се наоѓа на мочуриштето и го следи оној пред него, доколку направи грешка на патеката обучувачот дава знак (карактеристичен звук) и целата група се враќа на почетокот на вежбата. Пред да се започне со вежбата, по споделување на инструкциите им се дава пет минути на учесниците да одлучат за стратегија за преминување. Потенцирајте им на учесниците дека можат да се движат право, лево, десно и дијагонално во мочуриштето, но нема да смеат да скокаат преку полиња.

Подготовка и материјали за работа:

- Креп трака
- Претходно исцртана мапа

Прашања за дискусија:

Дали се одлучивте за стратегија со пренос и каква беше таа стратегија?

Како ви беше за време на вежбата?

Како се чувствувате оние кои немаат можност да се обидат со повеќе квадрати?

Како се чувствуваше последниот учесник?

Стап од хелиум ①

(15 минути)

Цели на учење:

- Развивање на тимска работа

Објаснување (чекор по чекор):

Навидум едноставна, но многу моќна вежба за градење на тим и како групата да работи заедно и како да комуницираат во групата.

Чекор1:

Поставете ја групата во два реда свртени еден према друг. Секој учесник треба да има партнер од спротивниот ред. Како обучувач покажете им го стапот кој треба да го подигнат. Посочете им на учесниците дека стапот можат да го креваат само со своите показалци, а другата рака да ја држат на страна. Од кога сите учесници ќе ги испружат своите показалци према партнерот од спротивната страна, поставете го стапот на нивните прсти. Повторете дека сите учесници треба да го допираат стапот со своите показалци и доколку некој од учесниците не го допира стапот со својот показалец вежбата почнува од почеток. Објаснете им дека предизвикот е да се спушти стапот на земја. Проверете ја групата дека ако некој е прстен фатен да не го допира стапот, задачата ќе се рестартира. Нека задачата започне

Предупредување: Особено во раните фази, можно е да се случи стапот да "лебди" и учесниците да не можат да се снајдат како да го спуштат стапот на земја, предизвикувајќи многу смеа. А малку умствен хумор може да помогне при оваа вежба за градење на тим.

Учесниците може првично да се збунат за парадоксалното однесување на стапот но објаснете им зошто се случува тоа. Некои групи или поединци (најчесто поголеми групи) по 5 до 10 минути обид може да се откажат, верувајќи дека тоа не е возможно или дека е премногу тешко.

Подготовка и материјали за работа:

- Стап

Заклучок:

Модераторот може да понуди директни предлози или да предложи група да ја запре задачата, да дискутира за нивната стратегија, а потоа да ја повторат по дискусијата.

Многу ретко, групата може да се ја изврши вежбата премногу брзо. Како одговор, бидете особено внимателни дали сите учесници учествуваат.

Јас, робот ② ③

(30 минути)

Цели на учење:

- Тимска кохезија
- Подобра комуникација во групата

Објаснување (чекор по чекор):

Оваа вежба има потреба од поголема просторија. Групата на учесници за оваа вежба се делат во помали групи од три до пет учесници. Постојат три главни улоги во оваа вежба:

Робот (1) – роботот стои во просторијата на самата линија за старт, свртен е кон бомбата, која се наоѓа на крајот на просторијата. Роботот е единствениот од улогите кои може да се движи.

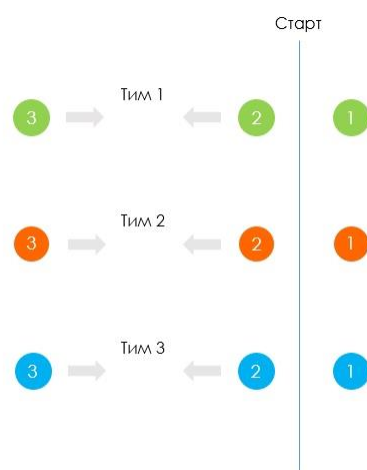
Комуникатор (2) – Комуникаторот стои позади линијата за старт. Свртен е со грб према роботот и према просторот.

Набљудувач (3) – Стои пред комуникаторот, и ја гледа целата просторија, но на набљудувачот не му е дозволено да зборува.

Вежбата започнува со набљудувачот кој може да користи било кој друг комуникациски канал за да ја сигнализира насоката на роботот према комуникаторот. Комуникаторот за возврат мора да ги интерпретира тие сигнали и да му даде инструкции на робот за да ја открие бомбата. Како обучувач, вашата цел е да ја набљудувате ситуацијата и да гледате како сите учесници комуницираат. Посебно внимание посветувајте на роботите кога станува збор за активно слушање.

Подготовка и материјали за работа:

- Креп трака
- Топче (ќе ја претставува бомбата)
- Покривки за очи

Перспективи ① ② ③

(30 минути)

Цели на учење:

- Подобра комуникација во групата
- Развивање на комуникациски вештини
- Различни перспективи

Објаснување (чекор по чекор)

Оваа вежба има за цел да поттикне подобра комуникација во групата. Оваа вежба е директно поврзана со перцепција и нема погрешен цртеж на крајот на вежбата. Секоја перцепција на секој учесник е различна.

Чекор1:

Спремето го цртежот пред почетокот на вежбата.

Чекор2:

Побарајте еден волонтер во групата кој ќе сака да објасни што гледа пред себе на цртежот. Објаснете му на волонтерот дека нема да смее да објаснува директно што гледа (куќа, автомобил) туку ќе треба да пренесе преку споделување на геометриски тела. Потенцирајте дека треба да биде концизен и да објаснува со сите детали што ги гледа на цртежот.

Чекор3:

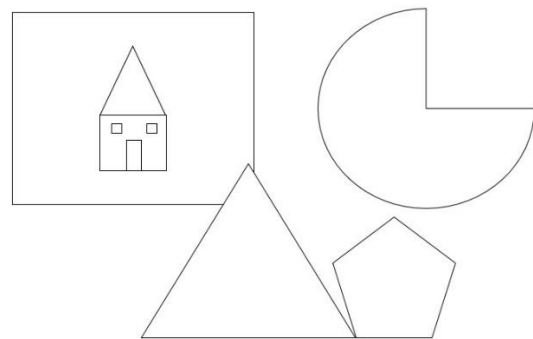
На другите учесници поделете им бел лист хартија каде ќе можат да цртаат кога волонтерот ќе споделува што гледа. Бидејќи оваа вежба е за комуникациски вештини и перцепција, многу е важно да ги охрабрувате учесниците дека нема погрешен цртеж и дека сите си имаат своја приказна.

Подготовка и материјали за работа:

- Цртеж со геометриски фигури
- Бели листови за сите учесници
- Пенкала

Заклучок:

По завршување на вежбата поттикнете дискусија во групата. Како се чувствувале самите учесници, Што им беше најтешко, Дали го разбирале оној кој ги водел низ цртежот?

2 Столици ① ② ③

(25 минути)

Цели на учење:

- Комуникациски вештини
- Совладување на комуникација во конфликтни ситуации

Објаснување (чекор по чекор):

Обучувачот дава насоки за оваа вежба и ги известува сите учесници дека ќе треба да соработуваат во парови. Обучувачот ја дели групата на парови по случаен избор. Сите учесници ги зимаат своите столчиња и ги спојуваат со позадините со својот партнер. Сите учесници се свртени грб со грб и комуникацијата им е отежната. Обучувач им дава инструкции да разговараат на одредена тема на следниот начин:

Чекор1:

Едниот учесник почнува да му шепоти на другиот учесник на темата која им ја даде обучувачот и по 3 минути се менуваат.

Чекор2:

Двајцата учесници да зборуваат во исто време на иста тема. За овој дел обучувачот ја ограничува групата на 2 минути.

Чекор3:

Едниот учесник зборува на одредена тема, додека другиот учесник се противи на она што го кажува. Времето за овој дел е по 2 минути од учесник.

Чекор4:

Обучувачот дава инструкции едниот учесник да разговара, а другиот учесник да пишува на својот мобилен телефон и да не обраќа внимание што му се збори. Се менуваат по 3 минути разговор.

Подготовка и материјали за работа:

- Припремени теми за разговор на учесниците

Заклучот:

Во оваа вежба имајте предвид дека ќе стане конфузно за целата група бидејќи сите се ќе бидат блиску еден до друг и може да стане многу гласно. Не се препорачуваат звуци од обучувачот кои ќе ги тера учесниците да ја намалат вревата. Целта е да се постигне гласна атмосфера.

Прашања кои може да ги искористите за дискусија се:
Како се чувствувате за време на комуникацијата?
Кога ви беше најлесно да комуницирате?
Кога ви беше најлесно да слушате?
Што мислите во кои ситуации комуникацијата се одвива непречено?
Кои се причините да не се разберете некогаш кога комуницирате?

Нашите заедници ① ② ③

(30 минути)

Цели на учење:

- Разбирање на концептот на заедница
- Таргетирање на засегнати страни во заедницата

Објаснување (чекор по чекор):

Чекор1:

Дајте им три минути на вашата група да размислат за концептот на заедница и да размислат во која се заедници припаѓаат. На сите учесници дајте им стикери, каде ќе можат да напишат барем една заедница на која припаѓаат.

Чекор2:

Објаснете им дека може да постојат два типа на заедници на која може да припаѓаат. Едната е според географската локација каде се наоѓаат или живеат, втората е според интересот, искуството или вредностите.

Чекор3:

По завршувањето на чекор 2, дајте им веќе креирани табели. Потенцирајте им дека празните простори во табелата, ќе не поттикнат да размислиме во која заедница припаѓаме.

Чекор4:

Дајте им примери на учесниците, наоодветно би било да дадете ваш личен пример:

- Поддржувач на Барселона, и сум поврзан со фан базата на клубот.
- Активист во мојата општина и давам критика доколку нешто не чини

Чекор5:

Сега може на ѕидот во просторијата да ги прикажете креираните шаблони и да споделите во кои заедници припаѓаат учесниците. Дискутирајте што заедниците имаат заедничко.

Подготовка и материјали за работа:

- Стикери
- Пенкала
- Флип чарт
- Припремени шаблони за работа

Заклучок:

Сумирајте ги сите главни работи, прашувајте ги учесниците дали имаат прашања и одговарајте доколку имаат прашања.

Затворете ја вежбата со прашање до учесниците дали имаат некаков вид на рефлексција што сакаат да го употребат или да кажат пример од својата заедница.

	Географска локација	Интерес, искуство, вредност
Локална Заедница		
Национална заедница		
Интер-национална		

Снап ② ③

(40 минути)

Цели на учење:

- Разбирање на концептот на заедница
- Стекнува на знаење за мапирање на заедници

Објаснување (чекор по чекор):

Чекор1:

Објаснете и на групата дека ќе земат учество во вежба со компетитивен карактер помеѓу два тима, но не им ја објаснувајте целта на вежбата.

Чекор2:

Поделете ја групата на два тима без да им ја објаснувате вежбата и без да ги слушнат инструкциите на другата група. На првата група дајте им насока да напишат што повеќе проблеми кои може да ги таргетираат на локално ниво, на втората група кажете им да напишат проблеми со кои се соочуваат на национално ниво. Замовете ги секој проблем да биде на посебен стикер, и да бидат најмалку 20 проблеми.

Чекор3:

Охрабрете ги двата тима да си креираат име за својот тим и напишете ги двата тима на горниот дел на флип чарт хартија. Овој флип чарт ќе ви послужи како место за запишување на бодовите.

Чекор4:

Замовете ги учесниците да оформат две линии и да седнат едни против други и дајте им ги инструкциите за вежбата.

Чекор5:

Оваа вежба Снап е за поврзување на проблеми на локално и национално ниво. Едниот тим има локални проблеми, другиот тим има национални проблеми

Чекор6:

Објаснете им на учесниците дека ќе треба да прочитаат по еден проблем од купчето на проблеми. Првата група го зема најгорното ливче од купот, исто така

и втората група го зема првото ливче од нивниот куп. Од кога ќе ги прочитаат доколку некој од учесниците знае како да ги спои овие два проблеми треба да извика Снап. Првата личност која ќе викне Снап треба да образложи како може да ги спои овие два проблеми. Ако спојувањето е оправдано и има аргументи се дава бод на тимот кој образложил. Доколку тимот не го поддржи аргументот и не објасни убедливо, поенот се дава на спротивниот тим.

Чекор7:

Доколку никој не се пријави, прејдете на наредните проблеми од купчињата.

Подготовка и материјали за работа:

- Флип чарт хартија
- Маркери
- Пенкала
- Стикери

Заклучок:

Може да се доведете во ситуација каде ќе стане многу гласно, затоа секогаш практикувајте двајца обучувачи да ја фасилитираат оваа вежба за поголемо следење на тимовите.

Како прашања кои може да ги искористите за дискусија се: Што увидовте од проблемите? Што се случува на локално, а што на национално ниво?

Тим 1	Тим 2

Моќта во нашите заедници ② ③

(40 минути)

Цели на учење:

- Разбирање на концептот на заедница
- Моќ на одлучување
- Можност за таргетирање на носители на одлуки во заедниците

Објаснување (чекор по чекор):

Кратка активност за мапирање и истражување на моќта на локално ниво. За многу групи оваа активност најдобро функционира така што дозволува групата да дефинира наслов за секој прстен на кругот (на пример, "племе", "клан")

Чекор1:

Започнете со прашање во групата, кој сметате дека има моќ да ги реши проблемите кои ги работевте претходно во вежбата Снап на локално ниво. Напишете го секој пример на стикер залепете ги во центарот на кругот.

Чекор2:

Нацртајте друг круг надвор од првиот круг и прашајте ги учесниците кој сметаат дека има моќ да ги реши проблемите на регионално ниво. Запишете го секој пример на стикер и залепете го на овој круг.

Чекор3:

Нацртајте уште еден круг и прашајте кој има моќ на национално ниво и повторете го процесот.

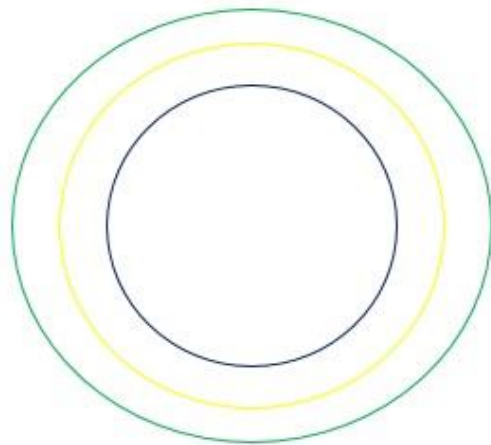
Подготовка и материјали за работа:

- Флип чарт хартија
- Маркери

Заклучок

Во оваа вежба може да не ви ја одрази реалната слика за луѓето со моќ. Поставувајте прашања за дискусија. Поттикнете ја групата да размисли на формална моќ и на неформална моќ

Што е со луѓето во заедницата, дали тие имаат моќ? Дали е истото за мажи и жени? Можете ли да посочите примери? Како претставените носители на моќ може да влијаат еден на друг?

SWOT ① ② ③

(90 минути)

Цели на учење:

- Анализа и рефлексива
- Мапирање на проблеми
- Мапирање на засегнати страни

Објаснување (чекор по чекор):

SWOT анализата е корисна техника за разбирање на вашите Силни и Слаби страни и за идентификување на можностите кои се отворени за вас и за заканиите со кои се соочувате.

Чекор1:

Обучувачот дава вовед што значи SWOT анализа и секоја буква што претставува.

S – Силни страни

W – Слаби страни

O – Можности кои ги имате

T – Закани со кои се соочувате

По објаснувањето обучувачот треба да таргетира на која тема и на кој проблем ќе треба да се прави анализа.

Чекор2:

Ставете 4 флип чарт хартии во просторијата залепени на ѕид, за секој дел од SWOT анализата, и поделете ја групата на 4 еднакви делови. Поттикнете ги учесниците во групите да бидат искрени и да пишуваат што и да размислат. Алтернативно може и да пишуваат во групи седнати на столчиња на стикери и подоцна стикерите да ги лепат на флип хартијата, но вака прегледноста на што напишале другите групи е помала.

Чекор3:

По започнување на вежбата, дајте им 10 минути на сите групи да напишат што сметаат дека треба да стои кај Силни, Слаби страни, Можности или Закани. По завршување на првите 10 минути замолете ги групите да ротираат и секоја група да прејде на следен дел од SWOT анализата.

Подготовка и материјали за работа:

- Флип чарт хартија
- Маркери во 4 различни бои
- Стикери
- Пенкала

Заклучок:

Поттикнувајте ги сите учесници да размислуваат, и потенцирајте дека ваквата анализа се користи за решавање на проблеми во компании и може да помогне за решавање на одредена тема.

Силни Страни Што правиме добро? Што другите го гледаат како силна страна?	Слаби страни Што можеме да подобриме? Што другите го гледаат како слаба страна?
Можности Кои можности ги имате? Кои силни страни може да ги направите во можности?	Ризици Кои ризици може да ви штетат? Кои ризици ја потенцираат вашата слаба страни?

Што, кој, како? ① ② ③

(60 минути)

Цели на учење:

- Да ги мапираат сите засегнати страни со цел визуелизација на моменталната ситуација во заедниците.
- Разбирање на различни сервиси во заедниците

Објаснување (чекор по чекор)

Мапирање на засегнати страни и сервиси за млади. Вежбата подразбира користење на флип чарт хартија и фломастери. Учесниците ќе бидат поделени во 5 помали групи каде задачата ќе биде да ги мапираат сите засегнати страни во процесот на носење на одлуки во заедниците и надвор од неа. Задачата ќе подразбира на флип чарт хартија, учесниците да нацртаат мапа каде ќе ги вметнат сите засегнати страни (Министерства, Институции, Општина, Организации, Културни друштва...) по завршување на цртањето и вметнувањето на сите засегнати страни, на учесниците ќе им бидат поделени стикери (среќно смајли, тажно смајли, прашалник и извичник) кои подразбираат:

Среќно смајли – претставува дека учесниците се запознаени со работата на предвидените засегнати страни и се задоволни од тоа како работат на полето на социјално вклучување на заедницата.

Тажно смајли – учесниците не се запознаени со улогата на засегнатите страни и не остварува никакви активности во склоп на заедницата.

Прашалник – Потенцирање зошто не работат и предлози со кои како би се подобрила нивната работа поврзана со средношколско организирање

Извичник – Потенцирање дека се најбитните засегнати страни и носители

на одлуки и треба повеќе да се вклучат во работата на заедниците.

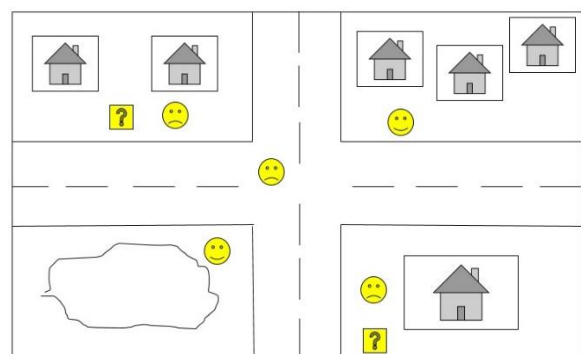
По давањето на инструкциите со смајлињата, учесниците треба да ги подредат сите смајлиња како тие што сметаат и во заедничка дискусија заедно со обучувачите ќе дискутираат зошто сметаат како што претставиле и ќе се дадат можности и идеи за понатамошно контактирање на сите засегнати страни.

Подготовка и материјали за работа:

- Стикери
- Флип чарт хартија
- Маркери

Заклучок:

По завршувањето на вежбата, вратете ги сите групи во една голема група, дискутирајте со учесниците дали постојат други институции кои се носители на одлуки во нивните заедници. Прашајте ги како се чувствуваа додека размислуваа за сите носители на одлуки. Прашања кои може да ги употребите се: Како оваа вежба ви помогна да видите на кого може да се обратите кога би правеле социјална акција?

Но, Зошто? ② ③

(90-180 минути)

Цели на учење:

- Анализирање на проблеми
- Потенцирање на главни причини
- Последици од непрвземање на акција

Објаснување (чекор по чекор):

Ова е вежба предвидена од како ќе таргетирате проблем во групата на кој ќе сака самата група да работи. Оваа активност ја таргетира причината за проблемот и како да стигнете до негово решавање. Без претходно користење на SWOT или мапирање на проблем, оваа активност нема да има поента. Оваа вежба ги охрабрува учесниците да размислат за причината на проблемот.

Чекор1:

Групата се согласува на еден главен проблем на кој ќе сакаат да работат и да го решат. Напишете го проблемот во центарот на флип чарт хартија и прашајте ги учесниците од групата да напишат причини за проблемот околу напишаниот проблем. Обучувачот треба да поставува прашања во насока на проблемот за да собере повеќе информации од учесниците. Кога ќе предвидите дека е крај и доколку учесниците немаат повеќе информации за решавање на проблемот, запрете ја вежбата и прејдете на дискусија. Земете клопче волнаци поврзете ги сите причини за проблемот со главниот проблем. Со тоа што не ги зимајте сите во предвид, во дискусија со групата најдете ги приоритетните. Поттикнете ја групата да размисли како може да направи промена, и за што се чувствуваат најкомотно.

Чекор2:

Од како ќе таргетирате една причина за проблемот, сега на нов лист флип чарт хартија напишете ја причината на проблемот што ја избравте заедно со

групата и почнете на нејзина разработка. Со ваквите чекори ќе стигнете детално и длабоко до точната причина на проблемот и кога би сакале да организирате социјална акција ќе ја имате точната причини и ќе знаете точно од каде да почнете.

Доколку групата не се согласува со ова, земете друга причина и дискутирајте ја одново.

Користете ги прашањата: Кои ви се главните теми и проблеми? Кој е одговорен за темите и за проблемите?

Што учиме од ова?

Подготовка и материјали за работа:

- Маркери
- Флип чарт хартија
- Волна

Заклучок:

Ова може да биде комплицирана активност. Сите инструкции мора да бидат добро објаснети. Вреди да се помине цела вежба бидејќи со дискусијата може да се види генералниот проблем и вистинската причина за проблемот. Доколку ја правите со повеќе групи, направете да се чувствуваат опуштено и охрабрете ги да искочат надвор, да седнат на под...

СоКаСо ② ③

(60 минути)

Цели на учење:

- Градење на партнерства
- Идентификување на можни партнери

Објаснување (чекор по чекор):

Оваа активност воведува политичка реалност во групата во клучна фаза при почетокот на креирање на социјални акции. Кога се креира една социјална акција секогаш ќе има страна која ќе биде против креирањето на вашата акција, и мотивот на учесниците и креаторите на социјалната акција може да се сведат на минимум. Оваа вежба има за цел да ги убеди учесниците дека промената која ја бараат во својата заедница, мора да се случи. Секогаш ќе има активисти и млади луѓе кои ќе биде лесно да ги придобиете кога ќе се работи на креирање на промени. Задача на учесниците во оваа вежба ќе биде преку дискусија да разберат кои им се потенцијалните партнери и дали промената која ја сакаат е вредна за нивното време и дали е приоритет за нивните интереси. Оваа вежба им помага на младите луѓе да го зацврстат своето мислење за одредени теми и да размислуваат тактички и да планираат преговори.

Чекор1:

Како обучувач ваша одговорност ќе биде да се договорите со учесниците за која тема и со кои цели ќе ги дискутирате.

Чекор2:

Од како ќе се договорите, прашајте ги да размислат на три групи на луѓе:

- Кој се согласува со нивниот проблем и нивните цели?
- Кого ќе треба да убедат?
- Кој ќе им се спротистави?

Чекор3:

Од групата потоа се бара да креира три листи на луѓе кои ги таргетираше, тие три листи ќе имаат и наслови и тоа:

- Соработка;
- Кампања;
- Соочување

Замолете ја групата да размисли на повеќе институции и партнери, и да размислат кој се ќе има бенефит од решавање на нивниот таргетиран проблем. Прашања кои може да ги поттикнат се:

Дали има бенефиции за нивните родители?

Дали за новинарите ќе биде актуелно решавање на нивниот проблем? Исто така, групата треба да размисли кој ќе сака да им се конфронтира и да ги спречи во нивното остварување на целта. И како за крај, поттикнете ги да размислам и да креираат еден краток вовед за нивниот проблем, за оние кои ќе сакаат да им бидат партнери. Нивната кампања треба да има некаква порака, која ќе биде прв чекор кон придобивање на партнери.

Подготовка и материјали за работа:

- Флип чарт хартија
- Маркери

Заклучок:

Како обучувач главна цел за оваа вежба ќе биде да ги охрабрувате учесниците да размислуваат надвор од кутијата и да размислат на партнери надвор од нивната заедница. Трите наслови ќе ги поттикнат само да размислат повеќе, давајте им примери на институции за да ги поттикнете да размислуваат. Ќе се најдете во ситуација каде групата ќе сака да злоупотребува некои чинители, објаснувајте им ги надлежностите и дека не секој може да им биде партнер.

Принципи на социјална акција ② ③ (30 минути)

Цели на учење:

- Мотивација кон активирање за креирање на социјална акција

Објаснување (чекор по чекор):

Чекор1:

Како прв чекор запрашајте ја групата што смета дека се принципи? На пример, Принципите се правила кои ќе ве водат за време на вашата акција.

Чекор2:

Дискутирајте во групата што би претставувало добар принцип, и потенцирајте дека тој принцип треба да важи за време на целата акција која ја креираат.

Чекор3:

Оставете ги учесниците само да размислуваат на обуката, на целите на учење и дискусиите кои ги имале до овој момент на вашата работилница. Поттикнете ги да размислуваат „Кои главни принципи сакаме да ги усвоиме како дел од вашата социјална акција?“

Чекор4:

По 5 минути од првите инструкции, замолете ги учесниците да се соберат во групи од четворица и заедно во малите групи да споделат што размислиле и кои принципи сметаат дека ќе придонесат до поголема инклузивност и ефективност.

Чекор5:

Како претпоследен чекор вратете ги сите учесници во голема група и споделете ги сите принципи, поттикнете дискусија и групен дијалог со цел групата да се сложи на главни принципи.

Чекор6:

Кога групата ќе одлучува за главните принципи на социјалната акција, договорете се со групата тоа да биде преку дијалог, на овој начин ќе се вклучи целосно и ќе размисли за секој принцип

посебно дали принципите на акцијата се соодветни.

Подготовка и материјали за работа:

- Листови А4
- Пенкала
- Флип чарт хартија
- Маркери

Заклучок:

Во оваа вежба секогаш потенцирајте вашите учесници да се соживеат со принципите и што би значеле тие принципи во пракса кога ќе спроведуваат социјална акција. Ваквиот пристап ќе значи директно да сфатат како тие принципи ќе влијаат на нивната социјална акција.

Каде социјална акција? ① ② ③

(30 минути)

Цели на учење:

- Мотивација кон активирање за креирање на социјална акција

Објаснување (чекор по чекор):

Чекор1:

Споделете го следното со групата:

Сега групата се наоѓа во фаза каде почнуваат да размислуваат каде и како ќе сакаат да креираат социјална акција и точно каква интервенција ќе придонесе таа социјална акција. Потенцирајте им на вашите учесници:

- Социјална акција не мора да биде голем и скап процес, помалите социјални акции во повеќето случаи се поефективни, стратешките интервенции знаат да опфатат поголема публика.
- Насоката на социјалната акција и планот за спроведување на социјална акција е секогаш најбитниот процес при креирање на истата.
- Сега може да ги применат сите работи кои ги слушнаа до сега.
- Потенцирајте дека овој план е „нивни“ и дека таа социјална акција ќе биде нивен продукт. Направете им чувство на припадност.
- Изборот на социјална акција не треба само да се фокусира на проблемите но, исто така, признавање на можностите и средствата што ги поседуваат вашите заедници ќе отвори повеќе можности за моќни интервенции.

Чекор2:

Размислете заедно со групата како сакате да ја идентификувате социјалната акција, секогаш може да им понудите примери од кои ти ќе изберат:

- Примери на социјални акции од целиот свет

- Прифаќање на принципи за социјална акција
- Рефлектирајте на интервенции кои ќе ги креира нивната социјална акција и како ќе опфатат поголема публика.
- Истражување во заедницата каде сакаат да ја спроведат нивната социјална акција
- Фокусирање на коренот на проблемите кои сакаат да ги опфатат со социјална акција. Исто така мапирање на чинители кои се битни за нивната социјална акција.

Подготовка и материјали за работа:

- Флип чарт хартија
- Маркери

Приоритети, чии приоритети? ② ③

(45 минути)

Цели на учење:

- Способност за таргетирање на проблеми во заедницата и нивно спроведување
- Мотивација кон активирање за креирање на социјална акција

Објаснување (чекор по чекор)

(Можете да ги користите сите чекори или можеби да прилагодувате во зависност од вашата групата)

Чекор1:

Поттикнете дискусија во групата со цел да ги најдете приоритетните промени кои сакаат да ги поттикнат во нивната заедница. Дали некои од нивните проблеми се слични? Дали некои од нив може да се спојат? Додека групата дискутира за приоритизација, вие како обучувач фаќајте белешки на флип чарт хартија со цел да имате полесен пристап кога ќе ги дискутирате во наредните чекори.

Чекор2:

Евалуирајте ги промените кои би се случиле со креирање на социјалната акција. Поканете ги вашите учесници да се согласат на критериуми за подобра социјална акција, и идентификувајте која идеја е најприкладна за групата. Примери за критериуми може да ви бидат:

- Принципите на социјалната акција
- Време и место како вештините на групата може да се употребат.
- Рефлектирајте ги надежите и аспирациите што се појавија во мапирањето и истражувањето на заедницата.

Чекор3:

Ставете го предлогот на гласање. Опциите кои како обучувач може да им ги понудите се, предлозите да ги напишете на флип чарт хартија и вашите учесници да

стануваат еден по еден и да пишуваат иницијали за кој предлог гласаат.

Чекор4:

Можете и да им дадете на сите учесници бели листови А4 и да им посочите да напишат за која акција гласаат. Гласовите нека ги ставаат во кутија и подоцна пребројте ги гласовите.

Подготовка и материјали за работа:

- Стикери
- Дијаграм на моќ
- Маркери
- Флип чарт хартија

Заклучок:

Од кога ќе ги преброите гласите, може да ја употребите техниката Светско Кафуле и да ги разработите сите проблеми заедно.

Приоритети, мои приоритети ② ③

(90 минути)

Цели на учење:

- Идентификување идеи за социјална акција
- Вештини во планирање на социјална акција

Објаснување (чекор по чекор):

Чекор1:

Во зависност колку учесници имате во групата, користејќи ги идеите од претходната вежба, наместете онолку маси, колку што има и идеи. Секоја маса претставува различна идеја, претставува различен план за социјална акција. На еден флип чарт хартија напишете ги насловите на социјалните акции, а на испечатен листа дополнително додадете ги следните прашања:

- Дали целите се важни за заедницата?
- Кои докази ги имате за вашите цели?
- Како ги знаете целите за вашата таргет група?
- Каква идеја имате за социјална акција која ќе одговара на вашите цели?
- Кои се предизвиците и можностите за остварување на вашите цели?
- Дали потребите, предизвиците и можностите се различни за жени, мажи и други групи во заедницата?

Чекор2:

Поканете ги учесниците да споделуваат идеи, поттикнете ги учесниците да размислуваат креативно, споделете со групата повеќе идеи за социјални акции. Како напредувате во вториот и третиот круг замолете ги учесниците да одбираат идеи кои се по реални, за кои самите учесници чувствуваат поголема страст, идеи кои ќе имаат значајно влијание во заедницата и нема да бараат голема количина на време и ресурси.

Чекор3:

Една од масите во кафулето ќе биде

посветена само на дискусија која ќе треба да одговори на следното прашање:

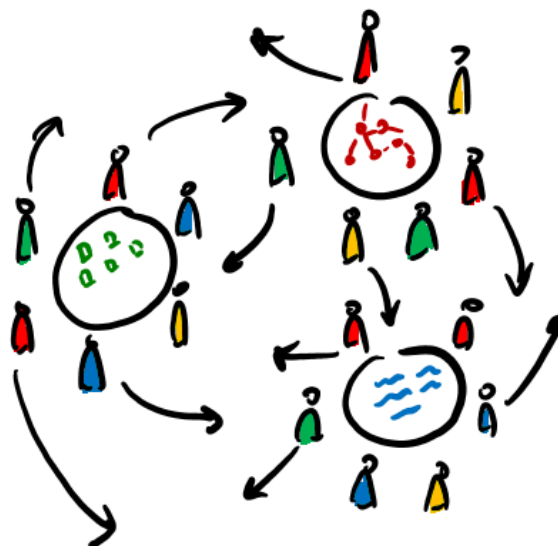
- Спроведување на одлична социјална акција, кои се предизвиците, можностите и приказните за успех?

Чекор4:

Ротирајте ги групите на секои 15 минути. Секоја група треба да помине низ секоја идеја и тема.

Подготовка и материјали за работа:

- Наместете ја просторијата како светско кафуле. (на масите не седнувајте повеќе од 6 учесници)
- Флип чарт хартија
- Маркери

Плико за идеи ① ② ③

(75 минути)

Цели на учење:

- Идентификување идеи за социјална акција

Објаснување (чекор по чекор):

Ова вежба е креирана за собирање на идеи за социјална акција. Групата креира прашања кои циркулираат меѓу групата. На крајот сите заедно во групата ги споделуваат идеите за социјална акција.

Чекор1:

Почнете со првиот чекор каде ќе им објасните дека важен дел за планирање на социјална акција е да се соберат идеи од луѓе со различни перспективи од заедницата и објаснете дека тоа ќе биде првиот дел од вежбата.

Чекор2:

Поттикнете ја групата да формираат тимови кои ќе имаат иста или слична идеја на која ќе може да соработуваат.

Чекор3:

Секоја група по пишувањето на идеата треба да смисли прашање со кое ќе ги праша другите групи за социјална акција за нивната цел на идеата која ја имаат. Поттикнете ги овие прашања да бидат со цел да отворат дијалог, не да претставуваат прашања кои ќе поттикнат конфликтни ситуации.

Чекор4:

Кажете им на учесниците, нивните прашања да ги напишат во горниот лев агол на еден лист А4 и да ги стават во пликоата кои ги добија на почетокот на вежбата. Секое плико треба да има напишано за која идеја се работи.

Чекор5:

Вратете ги учесниците во голема група (пенарка) и замолете ги да се поделат во еднакви групи. Секоја од тие групи треба да опфаќаат различна тема за социјална акција.

Чекор6:

Соберете ги пликоата од сите групи и прераспределете ги до сите групи до кои пликоата се посочени. Секоја група треба да ги погледне прашањата кои биле насочени до нив и да одговорат пред целата група. Групите треба детално да одговараат на прашањата со цел да ја објаснат идеата пред целата група.

Подготовка и материјали за работа:

- Пликоа
- Листови А4

Заклучок:

Дајте им време на учесниците да размислат за идеите кои ги имаат. Во делот од вежбата каде треба да размислат за идеја и да најдат партнери со кои би ја споиле идејата, дозволете им на учесниците да разговараат со другите учесници со цел креирање на поголеми групи.

План за социјална акција ① ② ③

(120 минути)

Цели на учење:

- Вештини за креирање на план за социјална акција

Објаснување (чекор по чекор):

Учесниците ги користат информациите кои ги споделија во претходните вежби за креирање и комплетирање на план за социјална акција.

Чекор1:

Како забелешка за обучувачите е многу важно шаблонот за план за социјална акција да го користите во насока од искуството на групата. Ако ова е прво планирање на учесниците на социјална акција, подобро е да користите поедноставниот шаблон за креирање на социјална акција. Доколку учесниците работат во граѓански организации и имаат искуство во пишување на проекти и креирање на акции, тогаш овој шаблон е наменет за нив.

Чекор2:

Запознајте ги учесниците со шаблонот за социјална акција. Објаснете им дека информациите кои ги споделија до сега, во кој дел од шаблонот треба да се напишат.

Чекор3:

За напредни групи, дискутирајте за „Како знаеме дека нашата социјална акција ќе биде успешна“ преку индикаторите за успешност.

Подготовка и материјали за работа

- Шаблон за план за социјална акција

Име на социјална акција			
Локација на одржување на социјална акција?			
Кој ќе биде бенефитот од социјалната акција?			
Цели на социјалната акција:			
Сепцифични цели на социјалната акција:			
Специфични промени кои ќе се остварат со социјалната акција:			
Како вашите цели ќе влијаат на целните групи во заедницата?			
Број	Активности	Кој?	Кога?
Доколку ви треба дополнителен простор, продолжете на наредната страна.			

<p>Зошто има потреба од оваа социјална акција?</p> <p>Кои докази ги имате?</p> <p>Дали се консултирате со други членови од вашата заедница?</p>		
<p>Мониторинг и евалуација?</p> <p>Како ќе знаете дека вашата социјална акција била успешна?</p> <p>Кои докази ќе ги соберете?</p>		
<p>Со кои ризици ќе се соочите и како ќе се справите со нив?</p>		
<p>Ресурси:</p>		
<p>Активност:</p>	<p>Ресурси за оваа активност:</p>	<p>Како ќе ги организирате?</p>

Конфликтни теми, истражувања ② ③ (60 минути)

Цели на учење:

- Вештини во планирање на социјална акција
- Идентификување на мирни и конфликтни ситуации во заедницата

Објаснување (чекор по чекор):

Учесниците ги запознавате со истражување за докажување на моќ во заедниците. Алатката за анализа на конфликти се користи за да се предвиди интеракцијата меѓу социјалната акција и конфликтна ситуација која може да се случи при креирање на акцијата.

Чекор1:

Запознајте ги учесниците со вежбата. Потенцирајте им повторно дека социјална акција претставува менување на социјално, културно, економско или политичко влијание врз заедницата. Направете разлика помеѓу групи и индивидуи во заедницата. Можете да ги поттикнете учесниците да споделат примери од социјални акции кои ги виделе или читале за нив.

Чекор2:

Споделете со групата дека нивна задача за оваа вежба ќе биде да го пронајдат влијанието на нивната социјална акција кое би претсвувало или мирна или конфликтна ситуација, со помош алатката за докажување на моќ во заедницата. Оваа алатка им овозможува на учесниците да заземат конфликтен став во социјалната акција. Поделете ги учесниците во нивните групи според тема на социјална акција и замовете ги да го направат следното:
- Објаснете на кратко што вашата социјална акција ќе промени. Напишете ги вашите главни цели.

Чекор3:

Напишете го влијанието што сметате дека оваа социјална акција ќе го има во поглед на позитивни и негативни моќи со тоа што ќе цртате линии според избраната активност или програма, линиите кои ќе ви помогнат за поголема прегледност се:

Подготовка и материјали за работа:

- Флип чарт хартија
- Маркери

Заклучок:

Оваа вежба ја прикажува реалната слика како може да изгледа вашата социјална акција. Може да претставува момент на реализација од некои од учесниците, и да настане непријатна и демотивирачка ситуација. Обидете се да им објасните дека за успешна социјална акција, согледувањето на реалност е еден од најбитните фактори. Објаснете им дека вложувањето и градењето на партнерства ќе им помогне за совладување на ова.

Прашања кои може да ги употребите за дискусија се:

Како ви се допадна оваа вежба?
Што беше лесно, а што претставуваше предизвик?

Кога таргетиравте негативни и позитивни влијаниа, чија перспектива ја размислувавте?

Што научивте за вашата социјална акција?

Дали имате стратегија за дознавање на информациите кои се уште ги немате?

<p>Цели: Градење на довербата на младите луѓе во заедницата за нивно вклучување во процесите на одлучување кои ги засегаат нив.</p>		
<p>Позитивни сили:</p>	<p>Активност:</p>	<p>Негативни сили:</p>
<p>Однос: Младите се гласни во заедницата за проблемите со загадувањето на воздухот и спортските активност</p>	<p>Обуки за млади луѓе на теми застапување и лобирање и процес на носење на одлуки. Обуките ќе бидат водени од искусни обучувачи од младинскиот сектор во заедницата. Обуките ќе подразбираат креирање на јасна слика што подразбира вклучување во процес на носење на одлуки од страна на млади лица.</p>	<p>Однос: Младите се најизолираната група на луѓе во заедницата.</p>
<p>Став: Младите членови на заедницата се иднината на оваа заедница</p>		<p>Став: Младите имаат повеќе можности од кои било други групи во заедницата.</p> <p>Носителите на одлуки не се заинтересирани за соработка со младите.</p>
<p>Контекст: Локални младински совети во сите заедници/општини</p> <p>Активен младински сектор во заедницата</p>		<p>Контекст: Голем број на млади необразовани лица во заедницата.</p>

Сите наведени страни погоре, треба да бидат споени со линиите кои беа претставени на почетокот на вежбата. Секој однос, став или контекст треба да биде прикажен како вашите учесници го гледаат преку некоја перспектива.

Како за крај, не заборавајте ги чекорите кои беа напоменати на почетокот на прирачникот. Многу е важно да ги почитувате чекорите со цел за подобра доверба кај учесниците, а со тоа и поголема вклученост. Со поголемата вклученост и доверба од страна на учесниците ќе имате продуктивна обука која како резултат ќе ви даде социјална акција со позитивни резултати. Евалуацијата обидувајте се да ја спроведувате на крајот на секој ден или направете подетална на крајот на обуката, евалуацијата ќе ви покаже што да промените и што да подобрите за следните обуки кои ќе ги спроведувате. Сите критики и фидбек прифатете ги во целост, секогаш може подобро, секогаш има простор за промена.

Се надеваме дека овој прирачник ќе ви помогне за остварување на промените во заедниците преку креирање на социјални акции, и ќе ви помогне за зголемување на про-активноста на младите луѓе.

Имајте продуктивна и креативна обука!

ПОИМНИК

Следното е објаснување на поимите кои се користени во овој прирачник.

Актери

Групи, индивидуи или институции кои можат да придонесат за подобрување на ситуацијата. Актери во овој прирачник се сите учесници и институции кои можат да бидат вклучени во социјалните акции.

Засегнати страни

Засегнати страни се сите актери кои можат на некаков начин да влијаат на промената во заедницата.

Заедница

Заедница може да се однесува на географска локација (на пример Скопје) или заедница од интерес (права на ЛГБТИ заедницата) или може да претставува собир од двете, на пример активистите од Скопје се борат за поголеми права на ЛГБТИ заедницата.

Конфликтна ситуација

Конфликтна ситуација претставува вербално или физичко насилство. Ова може да се случи како резултат на различни ставови и карактери на луѓе. Конфликтот може да се појави и за време на социјална акција кога целите на акцијата не се исполнуваат.

Дијалог

Дијалог во овој прирачник е наведен како комуникација меѓу различни индивидуи или групи на луѓе со различни верувања, вредности, принципи и ставови. Дијалогот во зависност од учењето и споделувањето на искуства, може да претставува конверзација, дебата или преговарање.

Социјална акција

Тип на акција која има за цел да придонесе кон промена во заедницата. Социјалната акција преземе активности кои директно ги вклучуваат сите засегнати страни и чинители и заедно во партнерство наоѓаат решение за одредена ситуација или тема.

Интервенција

Се однесува на опсег на активности преземени од организација во одреден контекст.

Мапирање

Анализа и истражување на сите чинители во заедницата. Ова може да подразбира млади, индивидуи, институции, општина, организации.

НВО

Граѓански организации, организации за млади, младински организации и невладини организации

Користена литература

https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/active_citizens_global_toolkit_2017-18.pdf

https://advocatesforyouth.org/wp-content/uploads/storage//advfy/documents/Activist_Toolkit/activisttoolkit.pdf

https://en.wikipedia.org/wiki/Youth_activism

<https://plan-international.org/youth-activism>

<https://www.wikihow.com/Prepare-a-Workshop>

<https://www.mindtools.com/pages/article/PlanningAWorkshop.htm>

<https://knowhownonprofit.org/how-to/how-to-design-a-training-workshop>

http://www.globallearningpartners.com/downloads/resources/10_Steps_for_Preparing_Your_Workshop.pdf

<https://www.slideshare.net/GOODcorps/8-guiding-principles-to-workshop-designx>

<http://socialactionnet.com/wp-content/uploads/2013/09/Stuff-you-can-try.pdf>

<https://www.workamajig.com/blog/team-building-activities>

<https://www.paymoapp.com/blog/team-building-activities/>

<http://lib.icimod.org/record/8931/files/8931.pdf>

<https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership>

<http://www.nzdl.org/gsdldmod?e=d-00000-00---off-0envl--00-0----0-10-0---0---0direct-10---4-----0-11--11-en-50---20-about---00-0-1-00-0--4---0-0-11-10-0utfZz-8-00&cl=CL1.1&d=HASH89a042aad873a96284d5a2.8>=1>

A project implemented by the *CNVP Foundation in cooperation with the RDN of Macedonia, Croatian RDN and RDN of Serbia.*
Address: Str. Mirka Ginova No.13,
1000 Skopje
Tel: +389 2 3217 321

This publication has been produced with the assistance of the European Union.
The contents of this publication are the sole responsibility of CNVP Foundation and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.
Delegation of the European Union in FYR of Macedonia
Tel: +389 2 3248 500
Fax: +389 2 3248 501

